

ARADI KÖZLÖNY

51. évfolyam, 246. szám

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF
1897—1932.

Szerda, 1936. október 28.

Vihartempóban

akarták és akarják elintézni az iparengedélyek és munkakönyvek becserélését. Vihartempóban, néhány rövid hónap alatt, amire talán egy esztendő sem lenne elegendő.

Az iparos, a munkás ezzel a kérdéssel fekszik és ezzel a kérdéssel ébred: meghosszabbítják-e vagy nem hosszabbítják meg? Adnak-e újabb határidőt az iparengedélyek és munkakönyvek becserélésére vagy nem? Módot nyújtanak-e arra, hogy az iparos, aki különböző okok miatt még mindig nem tudta beszerezni az iparengedélye becseréléséhez szükséges összes iratokat, vagy aki jelenleg nem rendelkezik ehhez a művelethez elegendő pénzzel, lélegzethez jusson és a kritikus október 31-iki napon túl is jelentkezessék a felülbélyegzett irással, amelyben iparengedélye becserélését és ezzel megélhetése további lehetővé tételét kéri? Módot nyújtanak-e erre vagy pedig könyörtelenül és érthetetlenül végző dátum marad az október 31-ike, amelyből ilyen körülmények között ezer és ezer iparos számára nemcsak végső, hanem — végzetes időpont lehet.

Mert ezren és ezren vannak a megyében, tízezren és tízezren az országban, akik mind-egyeddig nem tudták benyújtani iparengedélyük becserélésére iránti kérvényüket és az ehhez mellékelendő iratokat. Önkéntelenül vetődik fel a kérdés: miért hát ez a rövid határidő?

Az iparengedélyek becserélésére az új ipartörvény négy havi, míg a munkakönyvek becserélésére hat havi határidőt állapított meg. A munkakönyvek első határideje most jár le, október 31-ikén, míg az iparengedélyeké már szeptember 30-ikán lejárt és ekkor újabb egy hónappal meghosszabbították. Ha azonban alaposabban megvizsgáljuk ezt a kérdést, megállapíthatjuk, hogy ez a határidő tulajdonképpen illuzórikus és az a négy hónap, amelyet a törvény megemlít, a végrehajtási utasítás megjelenésétől számítandó, viszont — ez a végrehajtási utasítás még nem jelent meg.

A tervezet, a végrehajtási utasítás tervezete nemrégiben került nyilvánosságra és ennek 295. szakasza határozottan és félre nem érthetően úgy intézkedik, hogy az iparigazolványokat a végrehajtási utasítás életbelépésétől számított négy hónapon belül kell becserélni. A végrehajtási utasításon most folynak az utolsó simítások és rövidesen életbelép. Szinte fölöslegesnek látszik tehát rendeletekkel, hírekkel és ellenhírekkel izgatni a kedélyeket, amikor tudvalevő, hogy a végrehajtási utasítás rövidesen megjelenik ázzal a bizonyos 295. szakasszal együtt, amely újabb négy hónapi határidőt biztosít.

Jelenleg tehát az a szokatlan helyzet állott elő, hogy a törvény végrehajtása — végrehajtási utasítás nélkül folyik. A minisztérium kiadott rendeleteket, ezekben intézkedett a becserélésről, holott nagyon sok, a becseréléssel szorosan összefüggő kérdést csak a végrehajtási utasítás tisztáz.

De függetlenül ezektől az elméleti jellegű érvelésektől, mindennél világosabban utalnak a számok arra, hogy az október 31-iki határidőt föltétlenül meg kell hosszabbítani. Arad megyében jelenleg ötezer bejegyzett, önálló iparos működik és tizenötezer munkást tartanak nyilván. Összesen huszezer ember iratainak becseréléséről van szó. Eddig viszont mind

Szerdán reggel érkezik Prágába II. Carol király

Ünnepélyes fogadtatás a határon — A prágai ünnepségek programja — II. Carol király, Benes csehszlovák köztársasági elnök és Pál jugoszláv régensherceg üzenete a kisantanthoz

București-ből jelentik: A kormány tagjai tegnap különvonaton Sinaia-ba utaztak, hogy II. Carol királytól elbucsuzhassanak. Tătărescu miniszterelnök és Victor Antonescu megérkezésük után felszálltak a már készenálló királyi különvonatba. Délelőtt 11 óra 15 perckor megjelent a perronon II. Carol király és Mihai nagyvajda, mindketten polgári ruhában. Az uralkodó és a trónörökös igen jó hangulatban voltak. A király magánbeszélgetésre vonult vissza Tătărescu miniszterelnökkel, majd barátságosan kezelt fogott vele és felszállt a szalonkocsiba. A vonat pontosan 11 óra 25 perckor indult el. A királyi különvonaton utaztak Antonescu külügyminiszter, Seba bucarești-i csehszlovák követ, Balif tábornok, Urdareanu ezredes, Filimon tábornok, hadsegéd, Mocioni fővadászmester, Buchmann, Fundateanu parancsnokok és Ilie Radu kapitány. A miniszterek különvonata három perccel később București irányában indult el. A különvonaton minisztertanácsot tartottak, melyen megbeszéltek a parlament elé kerülő törvényjavaslatokat.

A Monitorul Oficial-ban ma a következő királyi dekrétum jelent meg:

— Mi II. Carol király, Isten kegyelméből és a nemzet akaratából Románia királya a határon kívülre utazva a következőket rendeljük el:

1. Távollétünkben az országban minden közigazgatási ténykedés, amely királyi megerősítésre szorul, a minisztertanácsi jóváhagyásnak vettetik alá, utólagos megerősítésünk feltételével. 2. Közhivatalnokai kinevezések vagy helyettesítések, amelyek távollétem alatt történnek, csupán ideiglenes jellegűek lehetnek. 3. A minisztertanács megbíztatik jelen dekrétum végrehajtásával. Sinaia, október 26. Carol.

V. Antonescu távolléte alatt a külügyi tárcát ideiglenesen Tătărescu miniszterelnök vezeti.

Az Adeverul mai számát teljes egészében a kisantantnak szenteli. A lapban az uralkodónak a kisantanthoz intézett üzenete jelent meg a következő tartalommal:

— Prágai utam lehetővé teszi, hogy meg-

tekinthessem a baráti és szövetséges államot és személyesen láthassam előmenetelét és felvirágozását. Az utazás annál öröndetesebb számomra, mert újabb megerősítést jelent a kisantant elválaszthatatlan egységének. Ennek a szervnek egyre erősebbnek kell lennie és egyre szorosabban együtt kell működnie a Balkán Szövetséggel, érdekeinek megvédése és a békepolitika folytatása érdekében. Boldog vagyok, hogy viszont láthatom ez alkalommal Benest, Csehszlovákia kiváló elnökét, Románia nagy barátját, a kisantant fő összekövacsolóját, Carol.

A lap ugyanakkor Benes csehszlovák elnök üzenetét is közli, amely a következőket mondja:

— Visszaemlékezem első bucarești-i utamra 1920. augusztusában, amikor a Románia és Csehszlovákia közötti megegyezés alapjait leraktuk és amikor népeink és államaink között létrejött az igazi barátság, egyben pedig előkészítettük a legszorosabb együttműködést és szomszédai kapcsolatokat. Ez a megegyezés a jugoszláv—csehszlovák egyezményvel egybekapcsolva és a következő évben kiegészítve a jugoszláv—román egyezményvel alapkővet alkototta meg a kisantantnak, amely Középeurópa oszlopa lett. Kezdetől fogva meg voltam győződve együttműködésünk és közös politikai utunk helyességében. Kezdetül egyenes utat tartottam be. Célunk Középeurópában baráti rendszert kialakítani, amely három államunk és a szomszédállamok között biztosítsa a békét és a gazdasági fejlődést. Megalkottuk a kisantantot, amelynek morálja azon az elven alapszik, hogy mindenekelőtt önmagunkat, a magunk erejéből és önmagunkba vetett hittel segítsük meg. Egyedül is eléggé erősek vagyunk, bizunk önmagunkban és azt akarjuk, hogy teljesjogú szereplői legyünk az európai politikának. A kisantant behizonyította, hogy erőteljes falat képez minden kísérlet ellen, amely alá akarja aknázni Európa szerződéseken nyugvó rendjét, ezenkívül aktív tényezője a Dunamedence politikai és gazdasági konszolidálásának. Ezért legelkeseredettebb ellenségei sem becsülhetik alá.

össze kétezer kérvényt iktattak be, tehát a beiktatásra váró kérvények tíz százalékát.

Mindezek olyan okok, amelyek valóban indokolták teszik a határidő meghosszabbítását. Erről nemrégiben érkezett is egy értesítés, amelyet mindeddig nem erősítettek meg. Ennek következtében az iparostársadalom a legteljesebb bizonytalanságban maradt. Tájékozatlan. Nem tudja, mihez fogjon. A cselekvés sora azonban most nem is rajta van, hanem az illetékes minisztériumon, amelynek haladéktalanul ki kell adnia a határidő meghosszabbításáról szóló rendeletet. Az iparengedélyek becserélése az államnak tudvalevőleg jövedelmet jelent. Az sem kétséges, hogy erre a jövede-

lemre kétségtelenül szükség van. De ez még mindig nem az arra, hogy emiatt iparosok ezrei iparengedély, munkások ezrei pedig munkakönyv nélkül maradjanak.

És lenne még egy szempont. Ha már az iparosokat mindenáron sürgetni akarják, érthetetlen, hogy miért lenne sürgősebb a kérvények benyújtása, mint magának a törvény végrehajtási utasításának kiadása? Jelentősen meg előbb a végrehajtási utasítást, amelynek sok kérdést kell tisztázni, többek között a határidő problémáját, mert mégis az lenne az ésszerű, hogy előbb lásson napvilágot a törvény végrehajtási utasítása és csak ezután kezdjék meg az alkalmazását. (m. t.)

Az 1920—22-ben vállalt misszióját a kisanfant teljes mértékben betöltötte és ez alól a megbízatása alól ma sem mentesült teljesen. Baráti kapcsolatok által egymáshoz tüzve a jövőben is igyekszünk megfelelni Európa és népeink várakozásának.

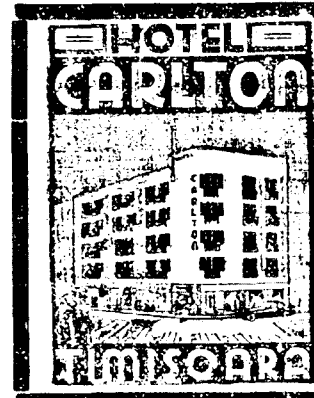
Pál Jugoszláv kormányzóherceg üzenete így hangzik:

— A világháború új politikai rendet teremtett Középeurópában. Európának ez az egyenlőség és igazság elvei szerint újjáalakított része alkotó politikát igényelt a helyzet megszilárdulása érdekében. Ennek a politikának a megvédése érdekében Románia, Csehszlovákia és Jugoszlávia közös munkában egyeztek meg és megszervezték a kisanfantot. A kisanfant által folytatott politika mindenkor teljes jóváhagyással találkozott a román nép részéről, melynek aktív együttműködése a lehető legértékesebb volt. A kisanfant országai, miután nemzeti törekvéseik megvalósultak, mindenkor együttműködésre voltak hajlandók Középeurópa megszervezése érdekében. Mint a béke előtökélt hívei és a szomszédállamokkal való együttműködés gondolatának barátai a kisanfant-államok a háború óta állandóan arra törekedtek, hogy politikájukat elfogadtassák Középeurópa valamennyi államával.

Prágából jelentik: II. Carol király és Mihai nagyvajda látogatása következtében a csehszlovák főváros már napok óta ünneplésként öltött. Valamennyi házat fellebegtették és virággirlandok, valamint román nemzeti zászlók, cimerek és Carol király arcképe díszítik azokat. A parlament előtt hatalmas tribünt állítottak fel, ahonnan II. Carol király és Benes köztársasági elnök végignézi a felvonulást. A királyi különvonat délután érte el a cseh határt, ahol a csehszlovák állam vezetőinek képviselői, élükön Jan Masaryk, a volt köztársasági elnök fia várta. A határtól Prágáig az egész vasutvonal mentén a hatóságok vezetői üdvözlik a különvonatot. A vonat szerda reggel érkezik Prágába és a pályaudvaron Benes és a kormány tagjai fogadják.

A csehszlovák sajtó kivétel nélkül nagy cikkekből méltatja II. Carol király utazásának jelentőségét. Az utiprogramm szerint az udvari vonat kedden Halmeu-nál haladt át a határon.

Itt Benes köztársasági elnök nevében küldöttség várta és üdvözölte az uralkodót. Az első csehszlovák határállomáson, Kralovon katonazene és dicszázad fogadta a királyi különvonatot és a román királyhimnuszt játszotta. Ugy Kralovo, mint a többi állomások, amelyeken a különvonat áthaladt, zászlódszót öltöttek és mindenütt hatalmas tömegek üdvözölték II. Carol királyt. Ófelsége szerdán reggel érkezik Prágába, ahol Benes köztársasági elnök, a Kamara és a szenátus, valamint a kormány tagjai fogadják a Wilson-állomáson. Ezután az uralkodó és kísérete, valamint a fogadására megjelent előkelőségek a város főutvonalán keresztül vonulnak a Hradzsínba. Délelőtt II. Carol király meglátogatja a városházát, majd pedig Benes köztársasági elnök társaságában végignézi a csapatok díszfelvonulását. Ezután intim ebéd következik. Délután a külföldi diplomátákat fogadja és este a Hradzsín híres Rudolf-termében diszvacsoza lesz, amelyen a két államfő beszédet mond és ezeket a beszédeket a rádió is közvetíteni fogja. A látogatás második napjának a programja a következő: Ófelsége meglátogatja Masarykot a lányi-kastélyban, utána vadászat következik. Délután a Hradzsín udvarán végignézi a szokólisták felvonulását, majd ellátogat Tyrsnek, a szokómozgalom megalapítójának szülőházába, ahol

Világvárosi
legmodernebb
komforttal
megnyit!

dr. Bakorski, a csehszlovákiai szokólok központi elnöke üdvözli. Este a Nemzeti Színházban díszelőadás lesz. A harmadik napon a Prága melletti milovicei katonai gyakorlóterén végignézi a csapatösszpontosítást. Este diszvacsoza lesz és fogadtatás a prágai román követségen. II. Carol király Prága városától egy kristályvázát kap ajándékba, amelyet a híres Drabonovskí József vésnök készített. A vázának óriási művészeti értéke van, mert Prága egész látképét rávéste. Mihai nagyvajda Skrabek Jarosláv híres festő által elkészített rézmetszetét kapja ajándékba, amely szintén Prága város látképét ábrázolja. (Dador.)

Egészen könnyű lefolyású a jelenlegi vörheny-járvány

76 esetet tart nyilván Arad-on a városi főorvosi hivatal — A városi főorvos nyilatkozata

Az aradi főorvosi hivatalba az elmúlt hét folyamán újabb vörhenymegbetegedésekről érkeztek jelentések. Jelenleg a főorvosi hivatalban hetvenhat vörheny-esetet tartanak nyilván. A gyermekkorházban elhelyezett vörhenybeteg számát már oly nagy, hogy a tulsufoltság miatt vannak ágyak, ahol két beteget is elhelyeztek.

A vörhenyjárvánnyal kapcsolatos helyzetről alkalmunk volt beszélgetést folytatnunk dr. Vasile Cucu városi főorvossal, aki a járvány megfékezésével kapcsolatosan a következőket jelentette ki:

— Tudomásom van róla, hogy a közegészségügyi intézményeinknél, így különösen a gyermekkorházban nincs egyetlenegy üres ágy sem, annyi

a beteg s így nem lehet arról szó, hogy a magánorvosok fertőző betegeiket ott helyezhessék el. Ezzel kapcsolatosan az ajánlatos, hogy a kezelőorvosok a családtagokkal egyetértőleg minél tökéletesebben a magánlakásukon különítsék el. Ki kell jelentenem egyébként, hogy a jelenlegi vörheny-járvány, hál' Istennek, egészen könnyű jellegű, ez ideig még egyetlen végzetes eset sem fordult elő, bár közel nyolcvan esetet artunk magunk is nyilván. A járvány e formájának könnyű lefolyása minden esetre annyit jelent a jövőre nézve, hogy a gyermekek, akik keresztül estek rajta, a jövőre nézve immunissokká válnak az esetleges erősebb fertőzési veszéllyel szemben is.

A férjem gyászol

Irtá: FRANCOIS NOCHER

— Holnap vendégünk lesz! — kiáltozta be Lucy a fürdőszobába, ahol a férje, Maheiu Róbert, borotválkozott. — Potin Leontine telefonozott, hogy egy napra feljön Párisba és hozzánk jön ebédre.

— Helyes! — hangzott ki a fürdőszobából Róbert válasza.

Nem lehet kétséges, hogy akármit jelent be Lucy, a férje szinte elpusztíthatatlan kedélyességgel hozzájárul. Sohasem volt kettőjük között komoly nézeteltérés. A férfi most ötvenkét éves volt, az asszony negyven. Mindketten művelt lelkű, jóízű emberek voltak, a hajlamaik rendkívül kiegyenlítődték, szép vagyonuk is volt... Zavartalan házasság volt, a kettőjük közti benső rokonszenv és megértés csak erősödött az évek folyamán.

Másnap Róbert, felesége régi barátnőjét figyelmesen, kedves udvariassággal fogadta, de Leontine-nak is felűnt, hogy nem volt olyan jókedvű, mint mikor néhány hónap előtt a tengerparton találkoztak. Sőt az ebéd befejezése után azonnal kimentette magát, hogy néhány sürgős levelet kell elintéznie.

Amint a két asszony magára maradt, Leontine megkérdezte:

— Mondd, Lucy, bántja valami az uradat? Felűnően kedvesnek látszik.

— Valóban bántja valami Róbertet — felelte az asszony —, majd elmondod nekem. De addig is megkérnélek, hogy nem okoznék-e nálatok alkalmatlanságot, ha... egyedül... lejönnék hozzátok falura négy-öt napra.

Leontine kitörő örömmel ölelte meg barátnőjét.

— Ezt nem is merem remélni! Boldog vagyok, ha hozzánk jössz. De mint régi barátnőd, ugye megkérdezhetem, hogy nincs-e köztedek valami félreértés? Amióta házasok vagytok, tudomásom szerint sohasem mentél valahová a férjed nélkül.

— Megnyugtathatlak. Nincs közünk a legcsekélyebb félreértés sem. Csak az az érzésem van, hogy most Róbert is szívesen venné, ha néhány napig egyedül hagyom. Vannak percek a házasság-

életben, amikor üdvös az ilyen rövid egyedüllét. Majd nálad holnap mindent elmondok.

Leontine meglepetten hallgatta barátnőjét, de nem kérdezett tovább semmit sem. Amikor pedig Lucy megemlítette férjének, hogy Leontine meghívta a birtokukra. Róbert ugyan meg volt lepelve, de egy szóval sem ellenkezett, sőt Lucy benyomása az volt, hogy szívesen marad néhány napra egyedül.

Hogy mindezt megértjük, tudnunk kell Maheiu Róbert ifju éveinek nagy szerelmét. Gazdag szülők gyermeke volt és mielőtt atyja gyárába belépett, talán a kellenél is több pénzzel a zsebében, hosszabb külföldi tanulmányútra ment. Bejárta Amerika nagy városait, majd távol Keleten utazgatott. Amikor Európába visszatért, Londonban megismerkedett D'Estrelle Adelinával, a már akkor is ünnepezt énekesnővel. Az ismerkedésből nagy szerelem lett, Róbert évekig nem tudott elszakadni a szerelmétől. A családja mindent elkövetett, hogy a fiút komoly munkába fogja, de semmi sem érdekelte, csak a szerelme. Nem tudott megválni Londonból, ahol Adeline a Covent Garden csillaga volt. De az ünnepezt művésznő a magánéletben hűséges, finomlelkű asszony volt, aki rendíthetetlenül ragaszkodott a férjéhez, akit gyógyíthatatlan betegség mozdulatlanságra kárhoztatott. Hiába könyörgött a fiu, Adeline nem volt hajlandó arra, hogy a szerencsétlen betegről elváljék.

Amikor azután Adeline Newyorkban kapott csillagászati fizetéssel járó szerződést és három évre lekötötte magát, Róbert családja kijelentette, hogy ha a fiu Amerikába is utána megy, minden segítséget megvonnak tőle. Adeline pedig erről értesülve megtiltotta Róbertnek, hogy egész jövőjét reménytelen szerelmüknek feláldozza. Ugyanekkor Róbert atyja súlyosan megbetegedett. Róbert érez-

te, hogy nem küzdhet a végzet ellen, átvette atyja gyárának a vezetését és belemélyedt a munkába. A barátai végre arra is rávették, hogy megnősüljön. Elvette Lucyt s a bájos, okos asszony idővel teljesen meghódította Róbertet. Házasságuk zavartalan boldog volt.

Mindezt elmondotta Lucy, amikor másnap egyedül sétáltak a folyó partján Leontine-nal.

— Róbert élete nyitott könyv volt előttem — mondotta —, mikor a felesége lettem. Szerettem és bízam abban, hogy ő is szeretni fog. Egy rejtett fiókban, amelyre véletlenül bukkantam rá, megtaláltam a nő leveleit, fényképeit. Tudtam, hogy ez a regény már a házasságunk előtt lezárult és nem voltam féltékeny Adeline-re, akinek nemes gondolkodása a leveleiben is visszatükröződött. Tegnap a reggeli lapokban olvastam, hogy D'Estrelle Adeline, a világhírű énekesnő, aki betegsége következtében már visszavonult a színpadtól, mentőnei villájában meghalt.

— Én is olvastam, de nem sejtettem az összefüggést — jegyezte meg Leontine halkán.

— Már a reggelinél észrevettem — folytatta Lucy — hogy a férjem arca szokatlan idegességet árul el. Szükszavu volt és szórakozottan felelt a kérdéseimre. Igyekezett magára maradni. Láod édes Leontine-om, ugy éreztem, hogy ha nekem lett volna az életben ilyen kalandom, azt kívántam volna, hogy magamra lehessenek, ne legyek kénytelen a mindennapi élet ezer aprólékos dolgairól beszélni. Ezért hívtam meg magam hozzád, hogy férjemet ne zavarja a jelenlétem a gyászában. Hadd olvassa el újra nyugodtan, zavarlanul a leveleit, nézze meg a fényképeit és találja meg a lelke nyugalmát, anélkül, hogy abban az én jelenlétem zavarná... Nem vagyok féltékeny erre a tisztá érzésére... Mondd Leontine, nincs igazam?

C O R S O Holnap, csütörtökön C O R S O

Bulla Elma — Gustav Fröhlich slágerfilmje:

Szerelimmal vádoltak

Bolváry rendezés — Eisemann zene — Vaszary János szcenáriuma.

Ma utoljára, FELEJTSEK EL A MULTAT... Engerih Máriával

Madridot átadják a felkelőknek

Kikiáltották a független köztársaságot Aragoniában — Nagy-arányu fegyverszállítások a Dardanellákon át

Olaszország és Németország megszakítják a diplomáciai kapcsolatot a madridi kormánnyal

Madridból jelentik: Tegnap este járt le az az ultimátum, amelyben Franco tábornok arra szólította fel a madridi kormányt, hogy adja át a fővárost. Hír szerint már tárgyalások indultak meg a kormány és a nemzetiek között és *nincs kizárva, hogy a fővárost átadják. Állítólag az ultimátum határidejét 24 órával meghosszabbították, amelynek lejártá után feltétlenül megkezdődik Madrid ostroma. A nemzetiek első rohamcsapatái a fővárost teljesen megközelítették.*

A madridi kormány egyik minisztere, Prieto ma váratlanul felkereste Azana köztársasági elnököt. A felkelők körében úgy tudják, hogy Prieto közölte Azanával, hogy

Madridot nem lehet tovább tartani.

Jóértesült körökben valószínűnek tartják, hogy Prieto Barcelonából visszatérve magával hozza a város átadásáról szóló elnöki határozatot.

A londoni lapok értesülése szerint a mai napig összesen huszonhárom szovjetgőzös haladt át a Dardanellákon. A gőzösök hadianyaggal voltak megrakva. A Malorca-sziget mellett a halászkok uszó aknát fogtak ki a tengerből. A szakértők vizsgálata megállapította, hogy az uszóakna szovjetgyárban készült.

A spanyol harcterekről érkezett legutóbbi hírek szerint Madrid lakossága óráról-órára várja a felkelő-csapatok bevonulását. A városban minden munka megszűnt. A népfront járőrrel minden civilt leállítanak az utcákon, fegyvert adnak a kezükbe és a frontra irányítják. A lakosság körében szájról-szájra jár az a hír, hogy a felkelők nehéztüzérségi utánpótlást kaptak és rövidesen megkezdik Madrid ostromát. Navacamerótól keletre véres küzdelem folyik. A kormány tagjai közül már csak Largo Caballero miniszterelnök van Madridban. Ugyancsak véres küzdelem folyik a Madridtól délre fekvő Getope község közelében.

Párisból jelentik: A „Journal“-nak jelentik Perpignanból: Tegnap kikiáltották a független köztársaságot Aragoniában. Aragonia egy részét a kormánycsapatok tartják megszállva, más része a nacionalista hadsereg birtokában van. Azon a területen, amelyet a kormánycsapatok tartanak megszállva, az önálló aragoniai szovjet köztársaságot kiáltották ki. Ascaso köztársasági elnök kijelentette, hogy az új köztársaság első teendője lesz Jefe, Serpinas és Jaca városokat a nacionalista csapatoktól visszahódítani és a nacionalisták birtokában levő többi területekkel együtt az aragoniai köztársasághoz csatolni.

A jacai rádióleadó szerint a népfrontmilitia Malaga polgármesterét agyonlőtte. A malagai polgármester ellen az volt a vád, hogy elősegítette több jobboldali érzelmi személyiség szökését.

Ugy látszik, hogy Franco tábornok lázas előkészületeket tesz Catalonia elfoglalására és ebben olasz és német erőforrásokat is igénybe vesz. Október 19-én 15 német tengeralattjáró haladt át a Gibraltári szoroson, míg október 23-án 5 bombavető és egy gyalogos hadosztály állott készen, hogy meglepetésszerűen offenzívát indítsanak Barcelona ellen. Nyolc olasz tengeralattjárót spanyol jelzéssel láttak el és ezek készen állanak arra, hogy a Baleari-szigetekre induljanak.

A „L'Oeuvre“ szerint Franco tábornok október 21-én tanácskozással hívta össze Tetuanba az arab előkelőségeket és bejelentette nekik, hogy Spanyolország autonómiájára vonatkozó törvénytervezet elkészült. Kétségtelen, hogy Franco tábornoknak ez a lépése Franciaország ellen irányul, mert az a célja, hogy Franciamarokkóban lázadásra bírassa az arab tömegeket.

A „Daily Express“ istambuli munkatársa jelenti, hogy az elmúlt héten 23 szovjet gőzös haladt át a Dardanellákon és ezek közül 15 hivat-

losan is bejelentette, hogy Spanyolország részére vizs szállítmányt. A „Karl Epin“ gőzös a múlt hét csütörtökön haladt át és rakománya 12 páncélaútó, két repülőgép és 500 tonna hadianyag volt. A hajó Kartagénába ment. A „Transbalt“ nevű gőzös Barcelonai rendeltetéssel 70 hadiautót, hat repülőgépet, 1500 tonna hadianyagot és kétezer tonna élelmiszert vitt. A „Charner“ gőzös alicantei rendeltetéssel pénteken haladt át a Dardanellákon, rakománya hat teherautó, négy ágyu, két repülőgép és 1000 tonna hadianyag volt. Az „Avenov“ gőzös 5665 tonna petrolumot vitt Kartagénába.

Az „Echo de Paris“ szerint a „Bokenzia“ nevű görög gőzös október 9-én Danzigban 400 láda kézigranátot és 11 tankot hajózott be. A hajó a revkapitányság kimutatása szerint veracruzai rendeltetéssel hagyta el a kikötőt, a valóságban azonban Franciaországba és innen Spanyolországba hajózott és egy francia fegyverkereskedő cég megbízásából hadianyagot szállított a spanyol kormánynak. Megállapították azt is, hogy Devajo spanyol külügyminiszter néhány héttel ezelőtt összeköttetésbe lépett a fegyverkereskedő társasággal és 11 millió frank előleget adott a leszállítandó hadianyagra. Az is megállapítást nyert, hogy a párisi spanyol nagykövét az egyik francia pénzügyésznél

500 millió frankos folyoszámiát nyitvatatt magának.

A Newyork Herald párisi tudósítója a berlini külügyminiszteriumhoz közel álló körökből arról számol be, hogy Németország és Olaszország követni fogja Portugália példáját és rövidesen megszakítja a diplomáciai viszonyt a spanyol kormánnyal. Ez lesz az első lépés a burgosi kormány elismeréséhez, amelyre hivatalosan csak Madrid eleste után kerülhet sor.

Francia politikai körökben nagy érdeklődéssel tekintenek a berlini tárgyalások várható fejleményei elé. Amikor Ciano gróf olasz külügyminiszter visszatért Németországból, magához kérte Wiosocky római lengyel követet, akivel másfél órán keresztül tanácskozott. Kiszivárgott hírek szerint a megbeszélés tárgyát az képezte, hogy miután Belgium a semlegességi nyilatkozatával kiesettnek tekinthető a locarno-i kombinációból, Lengyelország milyen feltételek mellett volna hajlandó Belgium helyére lépni szerződő félnek.

A Reuter-iroda belgrádi jelentése szerint Sztoidinovic miniszterelnök kijelentette, hajlandó hivatalos nyilatkozatban Jugoszlávia nevében elismerni Olaszországnak abesszin hódításait. Jugoszláviának ezt a hajlandóságát Tatarescu román miniszterelnök látogatásának eredményével hozzák kapcsolatba és azt mondják, hogy Jugoszlávia ezzel a lépésével vissza akarja szerezni az elvesztett olasz piacokat.

Jugoszlávián kívül Románia és Lengyelország is arra készülnek, hogy elismerjék Olaszország abessziniai hódításait.

Dr. Glondys Viktor szász püspök látogatása Arad-on és a Banat-ban

Frint Lajos evangélikus püspök vendége volt Arad-on a sibiui szász evangélikus egyház vezetője

Hétion előkelő vendége volt az arad-i evangélikus egyháznak. Déután két óraker Arad-ra érkezett dr. Glondys Viktor, az arad-i szász evangélikus egyház sibiui püspöke. Glondys püspök ugynevezett kánonikus vizitáción van és sorra látogatja a szász evangélikus egyházhoz tartozó evangélikus hitközségeket. Arad-i látogatása ettől teljesen független cselekedet volt, miután az arad-i evangélikus szuperintendatura teljesen önálló, a szász evangélikusoktól különálló egyház. Glondys püspök Arad-on tisztelgő látogatást tett Frint Lajosnál, a magyar evangélikusok szuperintendensénél, aki négy évvel ezelőtt jelen volt, amikor Glondys püspököt Sibiu-ban beiktatták. Ezt a látogatást viszonzta most a szász egyházfő, akit érkezésekor az állomáson Frint Lajos szuperintendens, Kneiffel Lajos, dr. Palágyi Jenő és az arad-i evangélikus egyház több más előkelősége, Dénés Béla segéd-

lelkész, Bujna Iván nadlac-i és Szende Nándor reșița-i főesperesek és még többen fogadták.

Dr. Glondys püspök Frint Lajos szuperintendens vendége volt és tiszteletére az arad-i evangélikusok ösz egyházfője este szűkebb-körü vacsorát adott. A vacsorán, amelyen mintegy tizenhatan vettek részt, megjelent Purgly László, a magyar evangélikus egyház főgondnoka is. Ma reggel 9 óraker Glondys püspök és kísérete autón Nadlac-ra utazott, ahová délelőtt 11 óraker érkeztek meg. A község határában lovasbandérium várta a püspököt, akinek tiszteletére fogadtatás, majd istentisztelet volt, amit 150 terítékes barokk követett. Dr. Glondys püspök Nadlac-ról Semlacra, Timișoara-ra, Liebingre, Birda-ra, Timișbutin-ra, Reșița-ra, Caransebes-re és Lugoj-ra utazik, ahol mindenütt kánonikus vizsgálatot tart.

Arad-on is tilos az álarcos szomszédolás

Kihágásnak tekintik ezentúl a karácsonyi betlehemesek és a purimünnepi álarcos felvonulások mőkált — Mit mond a prefektusi rendelet?

Arad-vármegye vezetősége, hivatkozással a belügyminiszterium 10579—1936. számú körrendeletére, mint legfelsőbb vármegyei rendőrhatalóság, az elmúlt nap folyamán ugyancsak körrendeletet bocsájtott ki alantas közegeihez, amelynek értelmében megtiltja ezentúl az egész vármegye területén az álarcos felvonulásokat. Az intézkedésnek oka az a megfigyelés, hogy különösen az egyházi ünnepek alkalmával szokásos tréfás, vagy biblikus vonatkozású felvonulásokat kihasználva, olyan egyének is bezörgetnek a gyanútlan lakosokhoz,

akik a jámbor pásztorok jelmezében lopni mennek. Ennek megállítását célozza az alábbi rendelkezés:

1. Tilos minden álarcos felvonulás, a karácsonyi, vagy a purimi ünnepek alkalmából. 2. A rendelet kihágóit első esetben 500 lei pénzbírsággal büntetik. Visszaesés esetén a büntetőtörvénykönyv megfelelő rendelkezéseit alkalmazzák. 3. A rendelkezés végrehajtásával a főszolgabírákat, a falusi bírákat és a csendőrsőket bizzák meg.

A rendelkezés ma életbelépett.

URANIA 5, 7.15 és 9.15 óraker
Telefon 2—32.

Ma sláger premier!!

„2-es számú kémiroda“

A francia és német ellen-kém szolgálat raffinált és merész működése. — Hadititkok. — Szeretlem. — Gázháború. — Zajtalan repülőgép. — Pezsgős hangulatok. Haditervek. Kötelesség.

A FILMGYÁRTÁS REMEKMŰVE. A FRANCIA FILM-MŰVÉSZET DIADALA.

A „Comedie Francaise“ tagjaival: VERA KORENE, JEAN MURAT.

Színház - Művészet

Az évadnyitó „Néma levente“

A jó öreg Galeotto Marzio, ki egykor Mátyás udvarában „a néma levente“ édesbús renaissance-színében csillogó széphistóriáját följegyezte, hogy beköle évszázadok múltán egy fáradt és illuziótlan kor gyönyörködtetésére jambikus lejtésű és csilingelő-rimű poézist fakasszon az immár Vojnich-díjjal koszorúzott Heltai Jenő, — a jó Marzio tollára méltó az az igaz és csodálatraméltó lelkeség, ambíció és áldozatkészség, amellyel az arad-i magyar színház „A néma levente“nek előadásával megkezdte az új magyar színiévadot. A bemutató előadás nézőterét zsufolásig megtöltő közönség természetesen felfokozott várakozással várta a függöny szétnyílását és megnövelt igényeinek ellenére is kellemes csalódásban volt része, amidőn a stílusosan szép új díszletek között végigpergett a játék, melyen mindvégig megérezett a sokszoros színes munka s a rendező gondoskodó keze. Az igazgatóság Szántó Györgyöt, a kiváló írórt kérte fel az évadnyitó előadás megnyitójára és Szántó tetemrehívásnak s egyben mementónak szánt megnyitóját követő közhangulat végül is egységesen olvadt fel a valóban bensőséges siker jegyében.

„A néma levente“ története talán már tülontul is ismert, semmint tulságosan részletezhetnénk. Zília, a piemonti fiatal, szép és okos özvegy az öt szerelmével ostromló magyar leventének azzal a feltétellel ad egy csókot, ha megfogadja, hogy három évig utána egy szó sem hagyja el az ajkát. Közben a levente Mátyás udvarában nagyhirű lovaggá válik, kinek titokzatos némaságát hiába gyógyítják hírneves tudósok és tudatlan mágusok. A király végül is huszezer aranyat tűz ki annak jutalmazására, ki visszaadja a levente szavát, de halállal bünteti, kinek kísérlete nem sikerül. A levente szolgáljától, Beppótól értesül a hű és gögös Zília erről és másfél évvel az első csók után vállalkozik, hogy ő megoldja a néma levente titkát. A lovag, kit ily méltatlanul szigorú fogadalomra kényszerített, Zília minden mesterkedésére is néma marad, mindaddig, míg meg nem törí az asszony gögijét. Zília végre megadja magát s a kalandos szerelmesek egymásra találhatnak.

A prózai együttes bemutatkozása során számos új arc és hang keltett kellemes meglepetést a régi, kedves ismerőseink mellett. Zília ezerhangú asszonyi orchesterrel igénylő szerepében Bálint Anna szépzengésű organumára figyeltünk fel. Ez a fiatal színésznő vérbeli művész s érvényesüléséhez minden szükséges dekoratív adománnyal rendelkezik. Szépen beszél s ahogy mondja, lélek van benne, melynek színeit az idő fogja kibontani teljes skálájában. Bemutatkozása számára komoly sikert, számunkra új nyereséget jelent. Jelmezei stílusosak és izlésesek. Nyiltszíni tapsot kapott Lukács Endre az udvari bolond markánsan kifaragott szerepében: az ő nevét is meg kell jegyeznünk magunknak, mert amit csinál, elsőrangú színesi munka. Beppo, a hű csatlós szerepében a sokoldalú Jávor Alfréd gyarapította sikereit s nehéz alakításának sokszínűségét hálás

színesi eszközökkel oldotta meg. Hegyessy Magda Beatrix-e: dekoratíven királynői volt.

A címszerep hálátlanul passzivitásra kényszerített figurájában Horváth Lászlót volt alkalmunk megismerni — már amennyire a sisakrostélyá engedte. A darab cselekményeinek késői jeleneteiben kapott izelítő iránta várakozásra kényszerít. Varga Ilus, Berecz Mancsi és Kukcsár Baby kedvesek és megnyerők voltak. Mátyás szerepében Kozma Hugó illeszkedik be az együttes játékába, bár lehetne jóval energikusabb és királyibb. Az a véleményünk egyébként, hogy Mátyás udvarában, annyi humanista között bizonyára egy borbély is akadt, aki nem engedte, hogy ilyen lengeteg frizurát viseljen. Galeotto szerepében Tarnay József volt jó, a dajkát Lázár Hilda játszotta.

Amidőn külön ki kell emelnünk Kozma Hugó igazgató őszinte elismerést keltő rendezői munkáját, mely a hosszú darab gördülékenységét, a versmondás folyamatosságát és eleven változatosságát biztosította, a legteljesebb elismerésünket kell kifejeznünk Olasz Lajos és Hány pompás díszletei és megvilágításai felett, melyekkel méltó keretet adtak „A néma levente“ poézisének.

Az évadnyitó előadás nagyértékű ígéretet adott Arad színházi közönségének. A színházé, a társulaté az őszinte siker, miénk a meglepetésteljes öröm. Reméljük, hogy ezt az ígéretet a társulatnak, az igazgatóságnak az évad során sikerül maradéktalanul be is váltania.

Jakab Géza.

A SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Szerda este 8 és fél órakor: **„A néma levente“**. (Másodszor.)

Csütörtök este 8 és fél órakor: **„A néma levente“**. (Harmadszor.)

Péntek este 8 és fél órakor: **„A néma levente“**. (Negyedszer.)

Szombat: **Román előadás.**

* A színházi iroda hírei. A világsikert aratott Heltai-vigjátékot: „A néma levente“-t szerdára, csütörtökre és péntekre is műsorra tűzték, hogy azok is megnézhesék, akik a premierre már nem kaphattak jegyet.

* „A pármal hercegnő“ november 2-án kerül bemutatásra. Az Inke Rezső rendezésében színrekerülő első operett-ujdonosság már teljesen elkészülten várja a bemutató előadást. A nagyszerű zenét Dr. Bródy Miklós harnagy, a cluži román opera volt karmestere tanította be és ő is vezényli az előadást. Eseménye lesz az előadásnak Trillap Ilonka, a ragyogó hangú primadonna bemutatkozása, aki toalettjéivel is szenzációt fog kelteni. Gábor Mara és ifj. Szendrey Mihály boszorkányos táncai a görögcsapat felvonulása, Pető és Wiesner szenzációs új táncai frenetikus hatást fognak kelteni. Teljesen új díszletek az ujdonsághoz, amely előreláthatólag műsordarabja lesz a színháznak.

* „A drótostót“, Lehár Ferenc örökszép műve, amely valamikor legkedveltebb operettje volt a közönségnek, legközelebb felvonul az arad-i színházra. A színház már nagyban készül az eseményezésre, amelyben Székely Ilona fog bemutatkozni a közönségnek. A másik fő női szerepet Trillap Ilonka, a primadonna játssza, a zenekart Csányi Mátyás, a kiváló karmester fogja vezényelni.

Bach, Beethoven, Händel, Tschaikowsky, Simanowsky és Chopin — Huberman Bronislaw műsorán

A magas színvonalú hangversenyen Jakob Gimpel világhírű zongoraművész is közreműködik

Az arad-i zenerajongók lázas érdeklődéssel várják november 7-ikét amikor a jelenkor legnagyobb élő hegedűművésze, Huberman Bronislaw lép a közönség elé, hogy a világ legértékesebb hegedűjén, a kincseket érő Stradivariusan csillogtassa csodálatos zsenialitását.

A november 7-iki Huberman-hangverseny minden tekintetben élményt fog jelenteni, mert a nagy művész gazdag repertoárjának legszebb darabjaival jön Arad-ra és az arad-i műsorába a klasszikus zeneirodalom legszebbjeit illesztette.

Igy Händel szindus D-dur szonátája, Bach elmélyülő és patinás szépségű G-moll szonátája részlete (Adagio és Fuga), Beethoven szenvedélyes F-dur szonátája, Tschaikowsky széles skálájú D-dur hegedűversenye, Simanowsky selymesen finom Notturno a Tarantellája, valamint két Huberman átírású Chopin dicsőíti a nagyon értékes és gazdag műsort. Ilyen színes és értékes műsorral még csak a legtrikább esetben szerepelt hegedűművész az arad-i kulturpalotái dobogón.

Jegyek elővételben Szabó Albert főtéri üveg-nagyáruházában.

* Nagysikerű műkedvelő-előadás Rovine-n. A rovine-i iparosifjuság műkedvelő csoportja vasárnap este jólsikerült előadás keretében hozta színre Cs. Nemes Gyula, Tari Mihály és Zách István „Tabáni orgonák“ című operettjét. A szereplők Donáth Mancsi (Lányi Káto), Fais Mihály (ifj. Körösházy), Jámbor Sándor (id. Körösházy), Schelb Aranka (Sári táncosnő), Suhajda Gábor (Révialusi), Csordás Mihály (Stahlenburg herceg), Módi Károly (Kern cukrász), Papp József (rendező), Donáth Gyula (Szilaj Gyurka), Polonyi Bözsi (Máry), Katona Bözsi (Frau Mayer), Laurencsik Rózi (Panni), Cizmas Sava (Trombitás), Koicsek Imre (Jonny) szerepében kitünőt nyújtottak és az ipartestület nagytermet megtöltő közönség számos nyiltszíni tapsal jutalmazta a szereplők jó játékát. Az előadást Kárpáti Károly és Suhajda Gábor rendezték. Karnagy Kárpáti Károly, sugó Szanda István volt. Az előadást reggelig tartó tánc követte. Közönségünkre az előadást november 8-án megismétlik.

Megválasztották a WIZO új vezetőségét

Ma délután 6 órakor tartotta a WIZO rendezői közgyűlést nagy érdeklődés mellett. A rendezői jelentés, valamint a pénzügyi jelentés megtétele után dr. Fuchs Albertné, az egyesület eddigi elnöke meghatott hangon mondott köszönetet azért támogatásért, amelyben elnöki működése során a vezetőség részesítette. Ezután kezdett vette a választás, amelynek során egyhangú lelkesedéssel a következő új vezetőséget választották:

Díszelnökök: dr. Kupfer Miksa, Anhaltzer Ignácné, dr. Fuchs Albertné. Elnökök: dr. Köves Lászlóné, Weisberger Gusztávné. Alelnökök: dr. Dohány Sándorné, dr. Goldschmidt Lipótné. Titkár: Hönigsberg Lili. Jegyző: Gótz Erzsébet. Pénztáros: Paszternak Magda. Ellenőr: Lányi Izsóné. K. K. L. megbízott: Reich Alfrédné. Zs. N. Sz. megbízott: Rényi Tiborné. Ifj. referens: Weinberger Bözsi, Anhaltzer Agnes. Helyi sajtóreferens: dr. Goldschmidt Lipótné. Országos sajtóreferens: Hönigsberg Mártonné.

Választmányi tagok: Anhaltzer Ignácné, Adler Dánielné, Bornstein Andorné, Bornstein Sándorné, Erdős Györgyné, Fischer Margit, Freier Jakabné, dr. Gara Arminné, Grünstein Arminné, Grosz Józsefné, Holzer Jenőné, Hirschler Simonné, Haas Ernőné, Kain Imréné, Kardos Jenőné, dr. Kupfer Miksáné, Koch Dánielné, Kornis Ernőné, Kornis Mártonné, Klein Oszkárné, Koch Károlyné, Lányi Izsóné, dr. Mátrai Pirooska, Markovits Olga, Neumann Izidorné, Ney Ernőné, Plesz Gyuláné, Reich Alfrédné, dr. Reusz Miklósné, Rothschild Nándorné, Salgó Lilly, Schreiber Ilona, Schwartz Mihályné, Schwartz Józsefné, Schwartz Arjunné, Schwartz Vilmosné, Szemes Henrikné, dr. Székely Ferencné, dr. Singer Józsefné, dr. Simon Ernőné, Sternberg Ugoné, dr. Salamon I. Béláné, dr. Székely Lászlóné, Vertes Henrikné, Weisz Gyuláné, Weinstock Gyuláné, Weissné Rosen Alice.

A választás megejtése után az egyesület új elnökei, dr. Köves Lászlóné és Weisberger Gusztávné szólaltak fel, méltatták a WIZO működését, majd magasszínvonalú programot mondtak. Ezután Grosz Józsefné, a Felső Irtomány Négyelet nevében bucsuztatta dr. Fuchs Albertné és fődöztölte az új vezetőséget. Végül dr. Gara Armin a Zs. N. Sz. nevében szólalt fel és szerény munkára szólította fel az egyesület új vezetőségét. Ezzel a közgyűlés befejeződött.

DURA-OPTIMA-FÜTŐELEMÉK. Lapunk hasábjain legutóbb megjelent közlemény a „DURA-OPTIMA-FÜTŐELEMÉK“ illetően általános feltűnést keltett. A számtalan beérkezett érdeklődés bizonyítja, hogy a rádiótulajdonosok ezen korszakalkotó találmánynak nagy jelentőséget tulajdonítanak. Még egyszer felhívjuk ezért olvasóink figyelmét, hogy ezen új elemek az eddig használt akkumulátorokat teljesen helyettesítik és amellyel, hogy használatuk lényegesen gazdaságosabb és egyszerű, egyszersmindkorra mentesítik mindazon kellemetlenségektől, melyek az akkumulátor használatával járnak. Semmiféle utánöltést vagy kezelést nem igényelnek, egyszerűen bekapcsolandók és teljes kihasználásukig állandó és zavartalan vételt biztosítanak. A DURA-OPTIMA elemek az elemgyártás terén eddig még nem ismert magas teljesítőképességgel rendelkeznek, miáltal az akkumulátorral szemben olcsóbbak is. Az elemek regenerálása a levegőben lévő oxigén utján történik, ami a legmagasabb kapacitást biztosítja. Kaphatók minden viszontelárusító-nál. Felvilágosítással a DURA MŰVEK készséggel áll minden érdeklődő rendelkezésére.

Kisértenek a halottak...

Megmérgezte édesanyját is a férjgyilkos arad-megyei asszony, hogy ne legyen terhelő tanuja büntényének

**Rémregény egy arad-megyei faluban — Cotioiu Romuald dr. savársin-i kör-
orvos leplezte le a parnesti-i méregkeveréseket — Egy négyszáz lakosu arad-
megyei község, ahol a lakosság 70 százaléka beteg és 90 százaléka alkoholistá**

Az Aradi Közlöny kiküldött munkatársától

Sávársin-tól tizenhárom kilométernyire — körülbelül egy óra járás — fekszik Párnesti község, amely legutóbb a szexuális központjába került. Csendes, elhanyagolt kis község, összesen négyszáz lakossal. És hogy megérthetővé legyen, milyen talajban csirázott ki az a gyilkosság-sorozat, amely most a bűnügyi hatóságokat foglalkoztatja, elég, ha néhány számadatot szögezünk le, amely Cotioiu Romuald dr. sávársin-i körorvos szivességéből jutott a kezembe. Párnesti négyszáz főnyi lakosságának hetven százaléka vérbajban szenved, tíz százalék állandó orvosi kezelés alatt áll és kéncven százalék megrögzött alkoholistá. Ez a falu — a szilvapálinkából él. Ha van szilvatermés és tudnak pálinkát főzni, akkor arra az évre biztosították az emberek megélhetését. Ha nincs termés, éhség vár a lakosokra. Még a síró csecsemőket is — teuca-val itatják. És az alkohol- és betegség-áztatta talajban sorjadt ki — a nadragulyagyökér.

Mi történt Párnesti községben, azt ott a helyszínen lehetett pontosan megállapítani. A rémregény ott indult el, hogy a gyilkosságok leleplezése előtti estén dr. Cotioiu Romuald sávársin-i körorvos este tizenegy óra tájban érkezett meg Arad-ról a községbe. Az állomáson várta egy asszony: Mican Solomonné.

— **Kérem, doktor ur, a férjem meghalt. Kérek sürgősen bizonyítványt, hogy már reggel eltemethessem.**

A sürgős temetés

A körorvosnak gyanus volt a nagy sietés. Legalább is szokatlan éjszaka, egy vasuti állomáson — halotti levelet kérni. Érdeklődni kezdett a halál oka iránt.

— Már régen beteg volt a férjem a gyomrával és most meghalt — felelte az asszony.

Cotioiu dr. véletlenül ismerte a szorgalmas munkást, aki egy sávársin-i fűrésztelepen dolgozott. S akiről sohasem hallotta, hogy beteges lett volna. Tovább faggatta Mican-nét, aki végül kijelentette:

— **Szükségem van a bizonyítványra, mert nem akarok kellemetlenségeket...**

Most már teljességgel gyanus volt az ügy és a körorvos természetesen megtagadta a bizonyítvány kiadását, azzal, hogy másnap megvizsgálja a halottat. Mican-né eltávozott. Másnap reggel Cotioiu dr. levelet kapott a Párnesti-vel szomszédos Lupesti község lelkészétől, aki közölte vele, hogy

előző éjszaka, fél egy óra tájban Micanné felzörgette álmából és pénzért igért neki, ha nyomban, vagy legkésőbb kora hajnalban sürgősen eltemeti férjét.

A körorvos ekkor felkereste Gruita Todor sávársin-i csendőrőrmestert és közölte vele gyanuját. És megindult a vizsgálat. A később megjelent boncolás csak az orvos gyanuját igazolta. Mican-né még mindig tagadt...

A boncolás után, a temetés alkalmával történt. Mican-nét csendőri őrizet alatt kivitték a temetőbe. És a frissen hantolt sír mellett a lupesti-i lelkész a lelkére beszélt az asszonynak. Megmagyarázta neki, hogy enyhébb büntetést kap, ha őszintén bevallja bűnét és felszólította, tegyen vallomást. A meggyőző

rábeszélés hatott, Mican-né sírni kezdett és vallott... A vallomás nyomán pedig egy óra múlva csendőrök kopogtattak be egy falubeli házba, ahol Vanc Rosalia nevű özvegyasszony élt. Az özvegy elsápadt, amikor a csendőröket meglátta. És még sápadtabb lett, amikor ráolvasták a bűnét.

— **Te 1925-ben megmérgezted a férjedet. Te tanácsoltad Mican Eva-nak, hogy nadragulyagyökérrel főzzön ki és annak a levélét itassa meg az urát. Vallj be mindent... mert ugyis tudjuk...**

Nem kellett sokat várni Vanc Rosalia-t. Ő is töredelmes vallomást tett. **Kijelentette, hogy édesanyja, aki látta, milyen brutálisan bánik vele férje, adta neki a tanácsot. Sőt a gyökérrel is az anyja főzte ki, míg ő burgonyalevesben beadta férjének, aki két nap múlva,**

Titkok a parnesti-i temető sírhantjai körül

Vanc Rosalia nem sajnálta tulságosan anyját. És amikor most kiderült, hogy ő tette el láb alól, közönyösen csak ennyit mondott a csendőröknek:

— **Megérdemelte a sorsát... nagyon rossz asszony volt.**

Miért volt rossz asszony, azt talán a további nyomozás fogja megállapítani. Mert

alaposnak látszik az a gyanu, hogy az öreg cigányasszony nem magának szedte sok esztendővel ezelőtt azt a sok fívet és gyökérrel

és szinte bizonyos, hogy a parnesti-i temetőben néhány olyan halott nyugszik, aki az öregasszony fiúvei — talán éppen nadragulyakivonattal — következtében halt meg. A parnesti-i talaj sokkal alkalmasabb az ilyen bűnre, mint volt a síria-i, ahol a tömeges arzénmérgezések ügye pattant ki. A vizsgálat ebben az irányban is folyik, bár ma már sok kézzelfogható haszna nem lenne. Évtizedek teltek el azóta, a gyilkosok és áldozatok békésen nyugszanak egymás mellett, ugyanabban a temetőben, maga az öreg méregkeverő — aki saját vesztére avatta be tudományába leányát — is odakerült, egykori áldozatai sorába. Legfeljebb bűnügyi történeti szempontból lehetne érdekes kideríteni, hány embert tettek el láb alól a csendes kis arad-megyei faluban... Amelynek nivójára talán legjellemzőbb az a körülmény, hogy az iskolai tanítás az idén nem kezdődhetett meg, mert **nem akadt tanító Párnesti-be.**

Halottképek a községekben

Önként felmerül a sorban kipattanó bűntényekkel kapcsolatban a kérdés: hogyan temethették el a megmérgezett egyéneket, hogyan adták ki a halotti bizonyítványt a hozzátartozóknak? A válasz igen egyszerű. A törvény előírásai szerint azokon a helyeken, ahol a körorvosnak sok községe van és ahol nem lakik a községben orvos — **a községi bíró állítja ki a halotti levelet. És az ő jelentése alapján könyvelik el a halálesetet.** A községi bíró pedig azt veszi tudomásul, amit bediktálnak. Egy ilyen körzetnél, mint Sávársin, ahova tizenegy község tartozik, fizikailag sem lenne megoldható, hogy a körorvos minden halálesethez kiszálljon. A most kipattanó gyilkosságokból tehát egyetlen tanulság vonható le:

nagy kinok között meghalt. Vanc Rosalia is csendőri őrizetbe került. De a parnesti-i temető borzalmas titkai még mindig nem nyertek végleges megoldást, újabb titkok kerültek napfényre, amelyek világosságot derítettek Vanc Rosalia férje megmérgezésének előzményeire.

A vizsgálat most már ezt az esetet teljesen tisztázta. Vanc Rosalia anyja cigány eredetű volt, **régi kuruzslónő, akinek rendkívül rejtélyes üzletei voltak.** Délutánonként sokat láták a Sávársin melletti erdőben, ahol füveket szedett. **Az erdőben nagy tömegben terem a nadragulya is...** Valószínű, hogy a tanácsot ő adta leányának, de a büntető végzet őt is utolérte. Mint most kiderült,

tizenkét évvel ezelőtt, 1924-ben adta a tanácsot leányának, mérgezte meg férjét és ilymódon szabaduljon meg tőle. De Vanc Rosalia félt. Ha kiderül a mérgezés, mindig félne kell attól, hogy egy terhelő tanu akad ellene: saját édesanyja. Még ugyanabban az évben, mielőtt férjét meggyilkolta volna, ugyanazzal a recepttel, amelyet anyjától tanult, megmérgezte az öregasszonyt. Erős pálinkában adta be neki a gyilkos mérget.

És csak azután, egy esztendővel később került sorra a férj. Tehát nem áll meg ma már az a védekezés, hogy a nadragulyagyökérrel anyja főzte ki és ő csak beadta azt férjének. **Mert az anya akkor már egy éve halott volt...** Egy halott, aki most visszatért kísértetni a sírból...

minden községben ki kell nevezni egy halottkémet, aki kurzust jár és akinek kötelessége aprólékosan jelenteni a körorvosnak a halál összes körülményeit. Mert ha Párnesti-ben halottkém működik, Vanc Rosalia nem élhetett volna nyugodtan, két gyilkossággal lelküsmertén, tizenegy éven át...

Mi minden derülhet még ki a parnesti-i temető körüli titkokból, egyelőre nem tudni. Lehet, hogy semmi, hogy megáll a leleplezés-sorozat emel a három bünténynél s a besüppedt sírdombok továbbra is megőrzik borzalmas titkaikat... Egy négyszáz lélekszámú arad-megyei faluban éjszakánként kísértenek a halottak...

Marosi Rudolf

Mesebeli fénnnyel

tartják meg a holland trónörökös nő esküvőjét

Hágából jelentik: Egész Hollandia lázasan készül Julianna trónörökös nő közel házasságára. A lapok szerint mesebeli fénnnyel fogják megülni ezt az esküvőt. Már készül az ébenfával, elefántcsonttal és arannyal díszített landauer, amellyel a menyasszony a teimplomb

ba megy. A lovakat hosszú leher takaró fogja borítani.

Ugyancsak készítik már a lakodalmas asztal aranytalait és kristálykupait. Julianna hercegnőhöz különben az ajándékok özöne érkezik. A különböző kultúregyletek és nőegyletek rengeteg mesés edényt, szőnyeget és asztalneműt küldtek a hercegnőnek.

CENTRAL:

Javítási munkálatok miatt szorabrig szűnhet!

Életem legnagyobb sikere! mondja WALLACE BEERY

Partnerei: John Boles és Barbara Stanwick.

A cubai szabadságharc izgalmai, borzalmi, hősi tettei, az embertelen kínzások, a férfias erő, a női önfeláldozás, a szerelem filmje a

Garcia futárja

Premierje ma a SELECT-ben

5, 7% és 9% órákor.

Telefon 2-84.

HIREK

Az altatógép

Egy amerikai mérnök vagy orvos, vagy mindkettő együtt, feltalálta az altatógépet. Ez a gép egy villamos motorból és egy pár fejhallgatóból áll. Az álmatlan ember fülére teszi a két hallgatót, mint valamikor a régi jó időkben a rádió kagylót, aztán megindítja a motort, amely olyan hangokat és zörejekeket ad, hogy ezektől a legcsökönyösebb nemalvónak is édes álomra hunyódik a szeme. Még hozzá annyira álmosító ennek az altatógépnek a hangja, hogy aki egyszer elaludt tőle, annak másodszer már elég fülére csatolni a hallgatókat, hogy azonnal mély álomba merüljön. Lám, az egészségtől ez az utóbbi az, amit habozás nélkül elhíhetünk — a szegény álmatlan ember, még a legmakacsabb is, inkább azonnal elalszik, semmiogy még egyszer kipróbálják rajta az altatógép andalító hangjait. És itt van az a pont, ahol a végén rájövünk, hogy ezt az elmés masinát mégis inkább valami ügyes mérnökember eszközölte össze, semmint orvos. Mert az orvos nagyon is jól ismeri az álmatlan ember lélektanát, tehát tudja, hogy akit sorsa ezzel a kegyetlen szenvedéssel vert meg, az semmitől sem irtózik jobban, mint az olyan külső kényelmetlenségektől, amelyek nem hogy segítenék, hanem még külön meg is gátolják az elalvás verejtékes igyekezetében.

Ezerszer hallottam már, hogy álmatlanság ellen kitűnő dolog, hideg vízbe áztatott harisnyát huzni, de még sohasem hallottam, hogy azután valóban el is aludt-e tőle, aki megpróbálta. Azt is hallottam, hogy biztos altatószer addig számílni, amíg az ember el nem alszik. A magam részéről már több ízben számoltam háromszázmillió négyezerötvenmillió négyszázhuszonezerhatszázkilencig, közben reggel lett és fel kellett kelnem. Álmatlanság ellen csak kétféle szer van: vagy elalszik az ember önmagától vagy bevesz egy altatót. A harmadik és legújabb pedig az az újítás, hogy netán mégis feleire illesztik az altatógépet, amely tehát, ebből a szempontból, mégis kitűnően megfelel rendeltetésének..

(-thy.)

— **MEGINT MELEGEBB.** Élénk szél, a hegyekben eső. A szél több helyen fokozódik. A nappali hőmérséklet fokozódik, az éjszaki lehülés lényegesen enyhül.

— **Guranescu kerül Bécsbe Calus Brediceanu helyére meghatalmazott miniszterként.** Bécsből jelentik: A Neue Freie Presse jelentése szerint a román kormány az osztrák kormány hozzájárulását kérte, hogy Guranescu eddigi belgrádi követet Bécsbe küldhesse érdekeinek képviselőjévé. Brediceanu, az eddigi meghatalmazott miniszter, aki évek óta teljesít szolgálatot az osztrák fővárosban, Finnországba kerül diplomáciai megbízatással.

— **Decemberben lesznek a bírói áthelyezések.** Bucuresti-ből jelentik: Diuvara Mircea igazságügyminiszter rendelkezése a minisztériumban a bírói áthelyezések ügyét készítik elő. A munkálatok a jövő hónap végén fejeződnek be és december elején nagyarányú áthelyezések lesznek a bírói karban.

— **ÖTMILLIÁRD FRANK A FRANCIA LÉGI FLOTTA FEJLESZTÉSÉRE.** Párisból jelentik: A ma tartott minisztertanácson Pierre Cott francia légügyi miniszter nagyarányú légi flottafejlesztési programot terjesztett elő, amelynek megvalósításához ötmilliárd frank hitel megszavazását kérte. Kiszivárgott hírek szerint a csüörtökre összehívott francia minisztertanács kizárólag a külpolitikai kérdéseknek szentelt tárgyszorozatot.

— **Kommunista összeesküvés Ausztriában.** Bécsből jelentik: Az osztrák rendőrség a felső-ausztriai Altstettenben titkos kommunista összeesküvést leleplezett le. A házkutatások során nagymennyiségű fegyvert, gépfegyvert és kézigranátot találtak. Számos letartóztatást fogantatosítottak.

— **UTLEVÉL PANAMA CALARAS-BAN.** Bucuresti-ből jelentik: A calaras-i törvényszék vizsgálóbírája befejezte a vármegyei prefektúrán leplezett utlevélhamisítások ügyében a vizsgálatot és az ügyészséghez tette át az iratokat. Most készült el az ügyben a vádirat, amely vád alá helyezi Tascu Pucerea prefektust, Leon Gheorghiu prefekturális igazgatót és Gheorghie Steriu volt vármegyei hivatalnokot. A szenzációs ügyben december 18-án fogja a calaras-i törvényszék a főtárgyalást megtartani.

— **Fényes esküvő lesz Arad-on november 7-én, a jövő hét szombatián,** mikor is Vasile Cilibia arad-i behajtási pénzügyigazgató Arad-on vezeti oltárhoz dr. Ioan Groza vármegyei prefektus feltűnő szépségű fiatal leányát, Groza Elisát, aki — mint ismeretes — ez év őszén kitüntetéssel tette le érettségi vizsgáját Timisoara-n. A fiatal pár egyházi esküvőjének szertartását Romulus Margier dr. arad-i ortodox román püspök fogja végezni fényes papi segédlettel, míg násznagyokként az esküvőn Dimitrie Manolescu dr. bucaresti-i egyetemi professor, az arad-i liberális párt tagozati elnöke és Mihail Marcus dr. bankigazgató, volt párttagozati elnök, a Banca Nationala cenzora jelennek meg a szertartáson. A fiatal pár az esküvői szertartás után, amelyen a város és a megye vezetői társadalmi kivétel nélkül képviseltetni fogja magát, értesülésünk szerint Olaszországba megy nászutra, melynek első állomása természetesen Venecia lesz.

Gyermek kabátok és ruhák

készítés és rendeltetésre 5148

MODEL SZALONBAN Sír. Eminescu 8.

— **Szalin szanatóriumba vonult.** Párisból jelentik: A Marin mai száma ismételtén foglalkozik Stalin betegségével és Moszkva határozott cáfolata ellenére fentartja híreit, amely szerint a szovjetdiktátor súlyos máj- és szívbajban szenved és két híres specialista kíséretében szanatóriumba vonult kezelésre.

Egy 1 leu-s, amely 200 pengőt ér...

Budapestről jelentik: A büntetőjársbíróóság 200 pengő pénzbüntetéssel sújtotta Erzmann Chalm Izidor tőzsdetágot, akiről megállapították, hogy hosszabb időn át egyleveseket használt fel a telefonautomatáknál 20 fillérések helyett. A tárgyaláson Erzmann azzal védekezett, hogy amikor tettenérték, rendkívül izgatottságánál és rövicslításánál fogva dobott be egyleves az automatába. Azért volt izgatott, mert a telefonbeszélgetés előtt néhány perccel 70.000 pengőt (több mint 2 millió leit) veszített a tőzsdén.

— **Meghalt gróf Károlyi László.** Budapestről jelentik: Gróf Károlyi László, Magyarország egyik leggazdagabb főura, a Károlyi-család szeniora, Föthön 77 éves korában érelmeszesedésben meghalt. Gróf Károlyi Lászlónak a háború előtt Transilvania-ban nagy birtokai voltak.

A MAGYARORSZAGON
hármilyen újságban akar hirdetni, forduljon bizalommal az évtizedek óta fennálló és megbízható ágaró. köz'smet

Erdős József
hirdetési irodájához, Budapest.
VI., Terezy-körút 35. Tel.: 1125-53. 5169

— **Rádiót kapnak a bucaresti-i rendőrautók.** Bucuresti-ből jelentik: A fővárosi rendőrség autót és motorkerékpárjait — nyugati mintára — a közeli napokban speciális rádiókészülékkel szerelik fel. A készülékek néhány nap múlva érkeznek meg Bécsből.

Műertelem, oh..!

— **Drágám, azt hiszem, ebben a teremben már voltunk. Megismerem ezt az aggályt, aki másolja a képeket...**

A gyanutlan polgár

azt hiszi, hogy amikor az ezer egy helyről elspórolt pénzen trafikárut vesz, például cigarettát vásárol, az árnak megfelelő árut kap a különféle csomagolásban. Sajnos, nem így van. A cigarettás-dobozokban — főleg pedig az olcsóbbjaita tömegárak esetében — az óhajtott cigarettát egyre gyakrabban csupán alkatelemekben lehet megtalálni. Külön a megsodorított cigarettapapírt és külön a töltelékét, melyet némi illúzióval nevezünk továbbra is dohány-nak. Ez az anyag viszont rendszerint poralakban található fel a csomagolásban. Nyilvánvaló, hogy a CAM vezérigazgatósága a közönségre kívánja bízni, hogy a szállított alkatelemekből kiki kükön konstruálhassa meg az óhajtott cigarettáját. Kétes élvezet. S főleg hálátlan a trafik-monopolárak fogyasztási statisztikája szempontjából. A gyanutlan polgár akur konzervatívizmában ragaszkodik ahhoz a gondolathoz, hogy a cigarettá árért — komplett cigarettát is kapjon, lehetőleg bár külsőleg élvezhető állapotban és a mi véleményünk szerint — minden ellenkező véleménnyel ellentétben — ehhez teljes joga is van Isten, ember és — a CAM vezérigazgatósága előtt.

— **Bemutatta új repülőgépét Bazu Cantacuzino.** Bucuresti-ből jelentik: A délután folyamán Bazu Cantacuzino, a neves repülő bemutatta a saját képviselőinek új repülőgépét, amellyel felállította a Páris-Bucuresti közötti táv új rekordját. Cantacuzino hétfőn Párisba utazik, ahol folytatja előkészületeit, tervezett nagy földközi repülésével kapcsolatban.

— **Arad is kiállt a jövő évi „Bucuresti-i Hónap”-on.** Bucuresti-ből jelentik: A fővárosi vezetősége elhatározta, hogy a jövő évi „Bucuresti-i Hónap” alkalmával megrendezi a városok kiállítását, amelyen az ország minden nagyobb városa — így Arad is — résztvesz és felvonul a maga speciálitásaival.

— **Orkán az angol partvidéken.** Londonból jelentik: Az angol partvidéken hatalmas orkán vonult végig és a szélvihar helyenkint elérte a 120 kilométeres óránkénti sebességet. A „Queen Mary” nevű óriásgőzös a borzalmas vihar miatt 3 óras késéssel futott be a southamptoni kikötőbe. Az egyik amerikai gőzös a csatorna keresztülhaladva, elvesztette kormányvezetékét és a parti gőzösek alig tudták a kikötőbe vontatni.

— **Eltűnt német hajó.** Kuxhavenből jelentik: Az „Elbe I.” világitóhajó a kedd délutáni hatalmas viharban eltűnt. Sorsáról semmiféle jelentés nem érkezett, azonban tartanak attól, hogy 15 főnyi személyzete a hullámok között lelte halálát. A hajó felkutatására kiküldött „Hermes” mentőhajó a vihar miatt kénytelen volt visszatérni felderítő utjáról.

— **Aki friss és egészséges akar lenni és el akarja kerülni, hogy kemény legyen a széke, emésztése meg legyen zavarva, folyton fájon a feje és bőre tele legyen mindenféle pattanással, az igyék hetenként egyszer-kétszer reggelizés előtt egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Az orvosok aiánlják.**

— **A rossz álom miatt árokba fordult az autó.** Budapestről jelentik: Különös baleset történt a miskolci országúton. Egy teherautó, amelyet Vékony Lajos sofför vezetett, Miskolc felé haladt. A sofför mellett Huszdrík Lajos rakodómunkás ült, aki utközben elaludt és rosszat álmódott. Amikor álmából felriadt, ijedtében ki akart ugarni az autóból. A sofför eleresztette erre a kormánykereket és elkapta Huszdríkot, akivel dularodni kezdett. Eközben a volánt elcsavarták és az autó az egyik útszéli fának rohanva az árokba zuhant. A szerencsétlenség következtében Huszdrík meghalt, a sofför súlyosan megsebesült.

— **Panamával vádolt arad-i vasúti tisztviselők a bíróság előtt.** Az arad-i törvényszék első tagozata kedden tárgyalta Albert Ottó és három alárendeltje ügyét, akik ellen az volt a vád, hogy a vasutat sorozatosan meekárosították, még pedig oly módon, hogy a fizetési listákban nemlétező munkásokat szerepeltettek, viszont a ténylegesen dolgozó munkásokat arra kényszerítették, hogy ezeket az összegeket a nemlétező munkások nevében felvegyék, majd pedig nekik visszaszolgáltassák. A mai tárgyaláson több mint 20 tanút hallgattak ki, akik terhelően vallottak. Tekintettel arra, hogy az ügyet Velicu vasúti felügyelő leplezte le, aki a tárgyaláson nem jelent meg, a törvényszék a tárgyalást november 17-re halasztotta.

Tizenegy állás — négyezer jelentkező

Bucuresti-ből jelentik: A posta 11 megüresedett helyre pályázatot hirdetett és a pályázatra négyezer középiskolai végzettségű reflektáns jelentkezett. Az Universul ebből az alkalomból ismét éles cikket ír a vállalatoknál alkalmazott kisebbségi tisztviselők ellen és azt mondja, hogyha a helyek 80 százalékát románok birtokolnák, akkor a román intellektuális nem volnának a maihoz hasonló nyomorban. A román elsőbbség problémáját meg kell oldani, mert a mai helyzet pillanatig sem tartható fenn tovább.

— ZÜRICH ZARLAT. Páris 20.23, London 21.27 és fél, Newyork 435.12, Brüsszel 73.50 Milánó 22.95, Amszterdam 234.65, Berlin 174.75, Prága 15.40, Varsó 81.85, Belgrád 10.00, Bucuresti 3.25.

— BUCURESTI-I HIVATALOS ARFOLYAMOK. (Zárójelben az árfolyamokat a 38 százalékos felár hozzászámításával közöljük.) Francia frank 4.55 (6.28), angol font 486.00 (670.68), dollár 99.50 (137.31), lira 5.35 (7.38), holland forint 52.45 (72.38), német márka 37.00, csekkorona 3.45 (4.76), zloty 18.75 (25.87), dindr 2.89, pengő 27.50, svájci frank 22.35 (30.84).

— BUCURESTI-I MAGÁNARFOLYAMOK. Francia frank 9.15—9.20, angol font 9.50—9.60, dollár 185—188, holland forint 94—97, német márka 41—42 és fél, csekkorona 5.50—5.60, zloty 28—30, pengő 30—31 és fél, schilling 30.50—31.50, svájci frank 43—44.

— Braitoianu ezredes előléptetése. Braitoianu Constantint, az I. számú Averescu huszárezred alezredesét ezredessé léptették elő és egyben az Arad-ról elhelyezett Cica ezredes helyébe ezredparancsnokká nevezték ki. Braitoianu ezredes 1919. óta megszakítás nélkül Arad-on teljesít szolgálatot, legutóbb a premilitárisok parancsnoka volt és általános népszerűségnek és rokonszenvnek örvend a város polgársága körében. Jól megérdemelt előléptetése éppen ezért általános örömet keltett nagyszámu barátai és tisztjei körében, akik közül számosan keresték fel szerencsejövőjeikkel ez alkalomból.

— Uccai harcot rendeztek a budapesti fogászok. Budapestről jelentik: A Magyar Fogtechnikusok Országos Szövetségének tagjai között nemrégiben palotaforrádalom támadt, a tagok nagy része azzal vádolta a vezetőséget, hogy az orvoskamáráról szóló törvény elkészítése során nem képviselte megfelelően a szakmai érdekeket. A szövetség vezetősége lemondott és ma délutánra hívták össze a tisztújító közgyűlést. Az izgató hangulatra való tekintettel a közgyűlés természet nagyszámu rendőri készültséggel szállotta meg. Erdemi tárgyalásra nem kerülhetett sor, mert az ellenzék olyan lármát csapott, hogy a rendőrkapitány a gyűlést feloszlatoznak nyilvánította és legényeivel kiürítette a termet. A kitóduló fogászok az uccán parázs verekedésbe kezdtek, mely annyira fajult, hogy az uccai harcnak csak a kivonuló rendőri riadóautó légénysége tudott véget vetni. A verekedésből kifolyólag számos sebesülés és több előállítás történt.

— Iró- és tanszerek Császár papírruházában, Select-mozgó mellett.

— Véres verekedés Micalaca-n Ma a késő estfél órákban értesítették a rendőrséget, hogy Micalaca-n a községi házával szembeni vendéglőben véres verekedés játszódott le. Mire a micalaca-i rendőrség kivonult a helyszínre, már csak egy súlyos sebből vérző, eszméletlen állapotban levő embert talált, míg a verekedés többi résztvevőjén elmenekültek. A vizsgálat megállapította, hogy a sebesült Drautan Savu 30 éves micalaca-i lakossal azonos, aki a vendéglőben összeszólkkozott több társával, akik rátámadtak és súlyosan megsebesítették. Drautánt beszállították a közkórházba, ahol megállapították, hogy fejét két helyen is betörték, jobb kariat késszurással megsebesítették és állapota életveszélyes. A verekedés ügyében a rendőrség erélyes vizsgálatot indított.

— Elhízott egyéneknek a már régóta szívesen alkalmazott természetes „Ferenc József” keserűvízkúra a bélműködést erőteljesen előmozdítja, az anyagcserét tetemesen élénkíti, a zsírmennyiséget megfelelően lecsökkenti és a testet könnyeddé teszi. Az orvosok ajánlják.

— MA az alanti gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot:

JANKA, Bulevardul Regele Ferdinand.
WEISZ, Piața Avram Iancu.
BERGER, Calea Saguna.

„VALAHÁNYSZOR
EGY VEVŐMTŐL
OLYAN LEVELET
KAPOK,
AMELYBŐL
ELÉGEDETLENSÉG
ÉRZIK KI,

azonnal felhívom telefonon és minden nagyszerűen elintéződik”

Ezek egy bucurestii nagykereskedőnek a szavai, akinek vállalata az utóbbi években óriási módon fellendült.

Ime egy egészséges elv, amely mély értelemről és hozzáértésről tanuskodik. Valóban, a személyes látogatásokon kívül a telefonbeszélgetések a legjobb rendszer arra, hogy a vevőkkel a kontaktust és a jó viszonyt fentartsuk. Nem kell egyebet tennie, minthogy a

„comanda”-t felhívja, bármilyen számot kérjen az országban, vagy külföldön és 3-6 perc alatt az ügy el van intézve, anélkül, hogy akár csak egy percre is el kellene hagynia kényelmes karosszékét íróasztala előtt. Néhány barátságos hangon mondott szó sokszor diferenciákat simít el, amelyek enélkül kellemetlen arányokat ölthetnének.

Használja Ön is az interurbán telefonszolgálatot!

SOCIETATEA ANONIMĂ

ROMÂNĂ DE TELEFOANE

— Összeállították a magyar válogatott keretet. Budapestről jelentik: Dietz Károly, a Magyar Labdarugó Szövetség kapitánya 30 tagu válogatott keretet állított össze a decemberben esedékes magyar—angol válogatott mérkőzésre való tekintettel. A magyar együttes tagjait a 30 látékos közül válogatják ki. A 30 főnyi válogatott-keretet hét egyesületből válogatták ki és névsoruk egyesületenként így oszlik meg: Hungária: Szabó, Biró, Zimonyi, Turai, Dudás, Sas, Cseh, Titkos, Ferencváros: Polgár, Korányi, Lázár, Sárosi dr., Toldi. Ujpest: Schütz, Kocsis, Vincze, Zsengeller, Kállay, Tóth, Hóry, Szalai, Phöbus: Csikós, Béki, P. Szabó. Szeged: Pálinkás, Miklósi. Raffai, Gyarmati. Kispest: Szabó II. Budai 11: Magda.

— Véres összetűzések Hollandiában. Amszterdamból jelentik: Utrechtben a nacionalisták és a szabadgondolkodók között összeütközésre került a sor. A rendőrség számos embert letartóztatott.

— Kellemetlen iz és szálszagnál azonnal segít a nagyszerűen üdítő Chlorodont fogpaszta. Száraz fogkefére használandó.

— Turisztika. A Tornaegyesület turista-osztálya által rendezett országos amatőr-fényképkiállítás szerdán este 10 órakor zárul. Csütörtök este 9 órakor dijkiosztás a kiállítási teremben. Vendégeket szívesen látnak. November 7-én nagyterem-avató táncestély. Legközelebbi táncdelután a jövő vasárnap. Turakiírás a klubhelyiségben.

PINTÉR & Co. tükörgyár

Str. Ioan Calvin 39. szám alól november 1-én
a Str. Cogalniceanu 28. szám alá ⁵¹⁹⁴

KOLTOZIK. Költözködés előtt mélyen leszállított árak. TELEFON 255.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Nagyelőnyt jelent a kereskedőkre és iparosokra a patenta-fixa-adókeret kiterjesztése

A pénzügyminisztériumban már elkészült az új törv., amelyet az 1937-38. adóévben valósítanak meg — Az iparosok és kereskedők ötévi időtartamra és ötszáz ezer lei évi jövedelem határig kérték a kiterjesztést

A részvénytársaságokat nem vonják a patenta-fixa csoportjába

Általános érdeklődést keltett az *Aradi Közlöny* keddi számában megjelent az a bucaresti-i jelentés, amely Cancicov pénzügyminiszter nyilatkozatáról számolt be. A miniszter tudvalevőleg kijelentette a bucaresti-i Kereskedelmi és Iparkamarában, hogy a patenta-fixa adókedvezményt a 300.000 lei évi jövedelmű kereskedőig és iparosokig fogják kiterjeszteni és az erről szóló tervet már elkészítették a pénzügyminisztériumban.

Ujabb jelentés szerint a kereskedők és iparosok annyira fontosnak és jelentősnek tartották a patenta-fixa kereteinek kibővítését, hogy az 500.000 lei évi jövedelem határig és öt évre kérték a patenta-fixa való sorozást, mert ez esetben teljes öt évig változatlanul maradna meg adójuk azoknak, akiknek 10.000 lei és 500.000 lei között mozog az évi jövedelmük.

A pénzügyminisztérium azonban ezt a kívánást nem tartotta teljesíthetőnek, mert ez esetben egyesek túlnagy előnyökhöz jutottak volna. Öt év a gazdasági életben ugyanis olyan hosszú idő, hogy ezalatt jelentős módon kifejlészthetők egyes ipari műhelyek vagy kereskedelmi cégek, öt év folyamán megtízszereződhetik bizonyos foglalkozási ágakban a jövedelem és mégsem lehet megváltoztatni az öt évre előre kivetett adót. A patenta-fixa az a nagy előnye, hogy a meghatározott idő utolsó napjáig ugyanazt a jövedelmet kell alapul venni, mint amit az utolsó évben megállapítottak. Ez az időtartam most három esztendő.

De, bucaresti-i pénzügyi hivatali körök megállapítása szerint, még ez a három évi időtartam is túl hosszú, mert most is rendkívül sok olyan kereskedői és ipari szakma van, amelyekben némelyik cég egyik évről a másikra megötszörözte jövedelmét és mégis csak a ré-

gen megállapított jövedelem után fizeti az adót. Szakértők megállapították, hogy különösen a mészáros és hentes, továbbá az éállat-exportőrök kategóriájában fordulnak elő az egész országban ilyen esetek. S szakkörök rámutatnak arra, hogy vannak olyan husvágó-üzemek, amelyek három évvel ezelőtt csak 80—90 ezer lei évi jövedelmet bírtak elérni és ezért a patenta-fixa csoportjába osztották be őket, de már a következő évben annyira emelkedett a forgalmuk, hogy 6—700.000 lei tiszta hasznot is elérnek évente. Ilyen jövedelem mellett pedig már a speciális adó-kivetési bizottság elé tartoznak.

Azonban a pénzügyminisztérium magasabb nemzetgazdasági érdekekből mégis kiterjeszti a patenta fixát a 300.000 lei évi jövedelemig és ezáltal a kereskedők és iparosok újabb 10 százaléka jut a patenta fixa előnyeihez.

Azt a szempontot azonban a minisztérium nem hagyja figyelmen kívül, hogy a kiterjesztés után se legyen kisebb bevétel az államkincstárnak, mint azelőtt volt.

Az esetleges félreértések elkerülése végett azt is jelentik Bucaresti-ből, hogy a részvénytársaságokat semmiesetre sem fogják a patenta-fixa-belevonni, mert ez csak az egyéni cégekre állhat fenn. A részvénytársaságok minimális adózási rendszerét valószínűleg megváltoztatják és felemelik a minimális adózási százalékot, mert a jelenlegi % olyan alacsony, — mondják a minisztériumban — hogy ez alapon a félmillió lei részvénytőkéjű társaságok alig 40—50 ezer lei jövedelem után fizetnek adót évente. Igaz ugyan, hogy az iparvállalatok forgalmi adót is fizetnek, azonban a minisztérium mégis az adószázalék felemelése mellett foglalt állást.

Fontos újítás az adó-kivetésnél az üzleti könyvek előzetes hitelesítési eljárásában

A cégek külön verifikálási könyvet kötelesek fellekötölni és a pénzügyi kiküldöttek oda jegyzik be a megállapított jövedelmet

Még fél év választ el bennünket az új állami év kezdetétől: 1937. április 1-től, de a pénzügyminisztérium máris olyan rendeletet küld a pénzügyigazgatóságokhoz, hogy készüljenek fel az új adó-kivetési eljárásra.

Különösen az üzleti könyvek verifikálásánál tartja szükségesnek a hatályosabb ellenőrzést, nehogy az államkincstárt kár érje, mert egyik-másik kereskedelmi, vagy ipari cég adóját verifikálással, tehát nem a háborúelőtti értelemben vett jövedelem-megállapítás alapján vetik ki.

A Bucaresti-ben most aláírt fontos miniszteri rendelet szerint, amikor a verifikálást végző pénzügyi tisztviselő befejezte munkáját és a cég irodájában megállapította az adó alapját képező jövedelmet, a verifikálás tényét nem az üzleti könyvekre fogja rá vezetni, hanem az e célra külön fellekötendő könyvbe írja be.

Ezelőtt ugyanis a verifikálást az üzleti könyvekre vezették rá, ezután azonban speciális regiszterben örökítik ezt meg és ha esetleg egy másik pénzügyi tisztviselő utólag jelentkezne adórevíziós kívánságokkal, az érdekelt kereskedelmi, vagy iparvállalat felmutatja azt a speciális könyvet, amelybe a verifikálást bevezette az arra illetékes pénzügyigazgatósági kiküldött.

Az újításnak nemcsak az az előnye, hogy a cégeket megvédi az illetéktelen revíziós ki-

sérletektől, hanem az is, hogy nem kell ismételtelen megmutatni üzleti könyveket annak a pénzügyigazgatósági, vagy esetleg más megbízottnak, aki adórevíziós tendenciával keresi fel a kereskedőt, vagy iparost. Ugyanilyen speciális verifikálási könyvet fektetnek fel a részvénytársaságok is, így tehát az új rendelet az ő érdekeiket is hathatósan védi.

= A francia Nemzeti Bank hitelforgalma 86 milliárd frank. A bucaresti-i pénzügyi körökhöz Párisból érkezett jelentések szerint Franciaországba már csaknem teljesen visszatért a frank leértékelése előtti hetekben külföldre vitt tőke. Azokban az időkben a francia Nemzeti Bank lecsökkentette kihitelezéseit, most azonban ismét teljes mértékben megindult a hitelforgalom és hivatalos megállapítás szerint ma a francia Nemzeti Bank hitelforgalma 86 milliárd frank.

= Mindenkinél le kell fizetnie a november 1-től érvényes lakbérszerződések illetékét. Az adó-kivetési pénzügyigazgatóság felhívja az érdekelték figyelmét arra, hogy november 1-én új lakbérnegyed kezdődik, amikor rendszerint megújítják a régi szerződéseket vagy új szerződéseket kötnek a lakók és háztulajdonosok. A lakbérszerződések 1.20 százalékos illetékét a november 1-én kiállított szerződések vagy néhány soros szerződési űrlapok, illetve szóbeli megállapodások alapján mindenki sürgősen fizesse be, mert az ellenőrök később házról-házra járva fogják megállapítani az esetleges mulasztásokat és adókihágási jogkönyveket vesznek fel.

A Banca Nationala végleg rendezte a külföldi valutaleértékelés előtt és azután esedékessé vált kötelezettségek átszámítását

Nagy feltűnést keltő rendelet az exportőrökhöz és importőrökhöz

A bucaresti-i „Argus” mai száma közli a Banca Nationalának az exportőrökhöz küldött rendeletét a svájci frank, holland forint, francia frank, lira és csehkorona leértékelése előtt befizetett devizák leire való átszámításáról. Ez kötelező úgy az exportőrökre, mint az importőrökre, illetve a Jegybank rendelete alapján likvidálja a kiviteli és behozatali cégekkel szemben fennálló kötelezettségeit.

Az exportőrök által a kliringszámlára, a fenti országok valutájában befizetett devizákat, amelyet az importőröktől nem kaptak még meg az exportőrök, az alábbi időpontok előtti árfolyamon fizeti ki leiben a Jegybank:

A svájci frankot szeptember 27, a holland forintot szeptember 25, az olasz lírát október 1, a francia frankot október 4, a csehkoronát október 5. előtti árfolyamon. Ez az átszámítás oly esetekben is érvényes, amikor az exportőrök más országokba szállítottak, de a fentemlített devizákban adták el áruikat.

De ha a fenti időpontok után fizették be a kliringszámlára a devizákat, úgy a Banca Nationala a napi árfolyamon számolja el az exportőrökkel a devizákat.

A rendelkezés az importőrök számára szóló része ezt tartalmazza: A szeptember 30-ig behozott és elvált, a fentemlített országokból származó áruknak devizában kötött vételárát — ha a vételárát a Banca Nationalától vásárolt devizákkal fizetik az importőrök —

a Jegybank a leértékelés előtti és azutáni árfolyamon közeparányosát veszi alapul és az így kapott kurzus szerint fizeti leiben az importőröknek.

De ha szeptember 30-ika után fizetnek az importőrök, a Banca Nationala már a fenti külföldi valuta-leértékelés utáni árfolyamon fizeti ki leiben a devizák ellenértékét. Ez a számítás a fizetési kérvény benyújtási idejére való tekintet nélkül érvényes — fejezi be rendeletét a Jegybank.

Október 30-ig kell benyújtani a kérvényeket az iparengedélyek kicserélése ügyében.

Az iparengedélyek és a munkakönyvek becserélési határideje tudvalevőleg október 31-én lejár. Néhány nappal ezelőtt — mint ismeretes — az a hír terjedt el, hogy a becserélés határidejét december 31-ig meghosszabbították. Az erről szóló értesítés az arad-i Munkakamarához azonban mindeddig nem érkezett meg. Így tehát minden iparos és munkás leghelyesebben akkor cselekszik, ha a kellemetlenségek és birságolások elkerülése végett október 30-ig bezárólag benyújtja a becserélésre vonatkozó kérvényét.

Az UGIR, a gyáriparosok országos szövetsége körlevélben értesítette tagjait — és ezt a körlevelet az arad-i gyárak is megkapták — hogy közbenjárására a munkaügyi minisztériumtól ígéretet kapott arra, hogy a határidőt december 31-ig meghosszabbítják és az erről szóló rendeletet még a hét folyamán kiadják. Azonban tekintettel arra, hogy ez a rendelkezés Arad-ra — mint említettük — még nem érkezett meg, kiadásáról pedig Bucaresti-ből sem érkezett értesítés, mindenki saját érdekében cselekszik, ha kérvényét október 30-ig benyújtja a Munkakamaránál.

= SVÁJCNAK TÖBB A PAPIRPÉNZE, MINT ROMÁNIÁNAK. Zürichből jelentik, hogy a svájci Nemzeti Bank most tette közzé első jelentését a frank árfolyamának leszállítása óta és az adatokról pénzügyi körökben igen sokat beszélnek. Az aranyinkasszó 2 milliárd 75 millió frank, a bankjegyforgalom 1 milliárd 356 millió lei, a svájci frank aranyfedezete pedig 98.48 százalék. Hivatalos árfolyamon leire átszámítva az aranyinkasszó 60 és fél milliárd lei, az 1 milliárd 356 millió lei bankjegyforgalom pedig — ugyancsak hivatalos kurzus szerint — 42 milliárd 36 millió lei, tehát a kis Svájcnak kb. 18 milliárd leiel nagyobb a bankjegyforgalma, mint Romániának. A „bankjegyforgalom” szó alatt a pénzügyvilágban a papírpénz értendő, tehát a kis Svájcnak 18 milliárd leiel több papírpénze van, mint Romániának.

SPORT KÖZLÖNY

Vesztett pontok alapján a Gloria vezet a nemzeti bajnokságban

Timisoara „hajszállal” megelőzte Arad-ot a városok statisztikájában — kedden küzdenek vasárnap az arad-i élc csapatok

A nemzeti bajnokság őszi fordulójának „kétharmada” már lezajlott. A tavalyi nagy küzdelem után az 1936—37. évi nemzeti bajnokság sem ígérkezik érdektelenebbnek és a csapatok játékereje most is annyira kiegyenlített, hogy bizony egyetlen meccs eredményét sem lehet biztosan megjósolni. Lássuk csak, milyen is az eddig lebonyolított forduló mérlege:

A Gloria az élen...

Tekintettel arra, hogy a csapatok nem játszottak egyforma számú meccset, hanem 6, 7, sőt 8 lejátszott meccsel szerepelnek, igen érdekes a veszített pontok szerinti összeállítás, amely talán mérvadóbb a tulajdonképpeni tábellánál. Eszerint a Gloria vezet az A) divízióban mindössze 4 veszített ponttal, mögötte a CFR és CAO, majd a Venus és Ripensia következnek. A veszített pontok szerinti sorrend az alábbi:

1. Gloria	4 pont
2. CFR	5 „
3. CAO	5 „
4. Venus	6 „
5. Ripensia	6 „
6. AMEFA	7 „
7. Universitatea	7 „
8. Unirea-Tricolor	8 „
9. Crişana	8 „
10. Chinezul-ILSA	8 „
11. Victoria	9 „
12. Juventus	9 „

A városok statisztikája...

Az ország két nagy futballcentruma: Timisoara és Arad küzdenek a „legjobb futballváros” címéért és jelen pillanatban Timisoara áll az élen — mindössze egyetlen többletponttal. A további sorrend változatlanul: Oradea, Bucureşti, Cluj. A városok statisztikáját itt adjuk:

1. Timisoara 1 + 9 = 10. pont: 16.

2. Arad 3 + 7 = 10. pont: 15.

3. Oradea 5 + 8 = 13. pont: 13.

4. Bucureşti 2 + 4 + 10 + 12 = 14. pont: 13.

5. Cluj 6 + 11 = 17. pont: 12.

Az AMEFA Oradea-n, a Gloria Cluj-on...

Az arad-i divíziós csapatok vasárnap két fronton küzdenek a nemzeti bajnokság keretén belül: az AMEFA Oradea-n a CAO-nál, a Gloria Cluj-on a Victoriá-nál harcol és mindkét csapatnak tudása legjavára van szüksége, ha sikeresen akarja megállni helyét. Az AMEFA áll a nehezebb feladat előtt, mert a CAO kétségtelenül kiforrottabb együttes, de a Victoria fiataljai már bebiztosították rátermettségüket éppen Arad-on és így a Gloria is nagyon összekel szedje magát, ha győzni akar. Az A) liga eheti csonka fordulójának másora különben a következő:

Szombaton: CFR—Unirea-Tricolor.

Vasárnap: Venus—Universitatea, Victoria—Gloria, CAO—AMEFA, Ripensia—

Juventus.

Előreláthatólag zsúfolt különvonatok viszik Arad sportközönségét az AMEFA—CAO oradeamare-i mérkőzésére

Arad sportélete számára kétségtelenül döntő fontosságú labdarugómérkőzést bonyolítanak le vasárnap november hó 1-én a szomszédos Oradea-Mare-n, ahol is városunk egyik divíziós csapata az AMEFA méri össze erejét a nagytechnikájú, félelmetes erősségű CAO csapatával.

Az AMEFA—CAO-mérkőzés mindenkor valóságos csomagja volt a Nemzeti Bajnokság küzdelmeinek és így érthető városunk sportközönségének az az óhaja, hogy lehetőség nyíljen a futballrajongók számára ezen a nagy sporteseményen résztvenni.

Az AMEFA vezetősége természetesen kötelességének tartotta, hogy

a CAO—AMEFA oradeamare-i meccsére különvonatokat szervezzen, amelyek igen mérsékelt árakkal, kellemes oda- és visszautazási lehetőségek mellett, fenntartott tribünjegyek rendelkezésre bocsátásával, a közönséget részeseivé teheti e gyönyörűnek ígérkező sportküzdelemnek.

Kétféle lehetőségről is gondoskodott az AMEFA vezetősége az Oradea-Mare-ra való utazásról.

A külön személyvonat díja oda- és visszautazás, valamint tribünjeggyel 180 lei, míg a különgyorsvonaté 240 lei, természetesen itt is beleértve a meccsre szóló tribünjegyet. A különvonatok indításának hírére máris hatalmas érdeklődés nyilvánult meg.

Eddig igen nagyszámú előjegyzés történt a különvonatokra. A további sürgős előjegyzések az AMEFA klubirodájában (Dacia-szálló) történnek.

Tekintettel arra, hogy a különvonat résztvevőinek száma korlátolt, az AMEFA vezetősége csak csütörtökön délig fogadhat el jelentkezéseket.

Biróverés...

A féktelen klubfanatizmus és a határt nem ismerő szenvedélyek ismét olyan eseményhez vezettek, amelynek kiküszöbölése elsőrangú feladata kell hogy legyen a sportforumoknak. A vasárnapi Astra—Soimi-CFR-meccsen a mérkőzést vezető bírót a fanatikus drukkerok súlyosan bántalmazták. A mérkőzésen nem voltak rendőrök, akik a magukról megfelelőképpen drukkeréket megfékezhettek és a játékvezetőt megvédezhették volna. Ennyi a száraz tényállás, amelyhez csak annyit fűzhetünk hozzá, hogy az illetékes sportszövetségnek a legsürgősebben a legdrasztikusabb intézkedéseket kell fogadnia hasonló esetek kiküszöbölése érdekében, mert a jövőben nem fog akadni játékvezető, aki mérkőzés levezetésére vállalkozna akkor, amikor nem látja biztosítva testi épségét. Sürgős és radikális intézkedésekre van szükség!

O Rómában az olasz—osztrák atlétikai viadalon 73.5:50.5 arányban fölényesen győztek az olasok.

Változatok a CAA—Tricolor-mérkőzések körül

A kerületi bajnokság vasárnapi örösi meglepetése volt a Tricolor győzelme a CAA felett, amely az első féldobben már 3 gólos előnyre tett szert, de a Tricolor szünet után nemcsak behozta az előnyt, hanem még a győzelmet is megszerezte.

ÖREG CSAPAT, NEM VÉN CSAPAT...

A vasárnap délelőtti meccsen szokatlannal sokan jelentek meg a CAA vezetők közül, de az érdeklődés nem is annyira az első csapatok mérkőzésének, mint az utána következő old-boys-mérkőzésnek szűtt. Az első csapatoknál a CAA az első féldobben remekelt, de szünet után az elbizakodottság megbosszulta magát. Az old-boys-mérkőzésen az atléták öregjei fiatalokat megszégyenítő pompás játékkal fölényesen győzték le a Tricolor old-boys csapatát és az old-boys-meccs végeztével a CAA egyik ifjú örösa rezignáltan jegyezte meg:

— Hja, könnyű volt nekik, amikor az elmentél „fiatal”...

SZÉL ELLEN NEM LEHET...

A Tricolor—CAA mérkőzésen meglehetősen erősen fujdogált a szél. A féldobben a CAA 3:0-ás vezetése után az egyik Tricolor-szurkoló így panaszzkodott:

— Ez a komisz szél szinte befújta a kapukba a labdát...

A meccs után ugyanaz a drukker boldogan mondogatta:

— De azért itt-ott rugni is kellett...

DRUKKER-ÖNÉRZET.

Vasárnap este mondja valaki az egyik rácvárosi szurkolónak:

— Mit szól hozzá, kikapott az Unirea-Tricolor!

— Az Unirea igen, de a Tricolor nem, vágja rá önérzetesen a szurkoló.

Nincs már csapat veszített pont nélkül a magyar NB-ban

Budapest. A magyar nemzeti bajnokság vasárnapi fordulójának a tabella így alakult:

1. Ferencváros	8	7	1	—	27:8	15
2. Phöbus	8	6	—	2	17:5	12
3. Újpest	8	5	1	2	31:14	11
4. Nemzeti	8	5	1	2	20:14	11
5. Hungária	8	5	—	3	35:11	10
6. Szeged	8	3	4	1	17:11	10
7. Kispest	8	4	1	3	32:23	9
8. Bocskai	8	4	—	4	18:15	8
9. Budafok	8	3	2	3	20:27	8
10. Haladás	10	4	—	6	20:34	8
11. Elektromos	8	3	1	4	18:20	7
12. Budai „11”	9	2	1	6	14:27	5
13. Erzsébet-Soroksár	8	—	1	7	9:38	1
14. III. ker. FC	9	—	1	8	5:36	1

Az eheti bajnoki műsor az alábbi: Szombaton: Újpest—III. ker. FC. Vasárnap: Ferencváros—Kispest, Nemzeti—Hungária, Phöbus—Elektromos, Erzsébet, Soroksár—Budafok, Bocskai—Szeged FC.

O A BIRÓTESTÜLET FELHÍVÁSA A

JÁTÉKVEZETŐKHÖZ. Az arad-i futballbírók testületének titkársága felhívja azon játékvezetők figyelmét, akik éz évben nemzeti bajnoki A), B), vagy C) divíziós mérkőzést, ligabajnoki- vagy kupameccset vezettek, hogy az általuk vezetett ilyenmü mérkőzések adatait sürgősen szolgáltatassák be a bíróttestület titkárságánál, miután ezen adatok a központnak benyújtandó kimutatás elkészítéséhez mulhatatlannal és sürgősen szükségesek.

O Szétküldték a rendelkezést a labdarugó mérkőzések adómentesítése ügyében. A pénzügyminiszter 236.283—1936. szám alatt rendelkezlet küldött szét a pénzügyigazgatóságoknak, amelyben tudomásukra hozza, hogy mindazok a labdarugó mérkőzések, amelyeket a futballszövetség kötelekébe tartozó egyesületek rendeznek, mentesek a látványossági adó alól.

A szerkesztőség:

Dr. STAUBER JÁNOS

titk.

SZERDÁN és
SZOMBATON

VEGYE MEG A

Sportnapot

Kapható

Romániában is mindenütt

Legújabb jelentéseink:

Teljesen motorizálják az angol hadsereget

Londonból jelentik: Az angol birodalmi véderő gépesítés újabb lépésével haladt előre, amennyiben elhatározták két gyalog hadtest motorizálását, ami hat hónap leforgása alatt történik meg. Ezeknek a hadtesteknek gép-felszerelését már a legközelebbi hadgyakorlaton fejezték ki. Ugyancsak most kerül sor nyolc lovasezred gépesítésére is. A lovakat

hernyórendszerű hadigépekkel pótolják. A túlzás motorizálását szintén meggyorsítják. Érdekes, hogy az új rendszer bevezetésével kapcsolatosan bizonyos aggodalmaskodás merült fel a toborzás munkájának megnehezítését illetően, mert a sportkedvelő angol ifjak közül igen sokan azért léptek a hadsereg kötelékébe, mivel a lovaglósport vonzotta őket.

Budapestre érkezett az osztrák külügyi államtitkár

Budapestről jelentik: Schmitt Guido dr. osztrák külügyi államtitkár kétnapos tartózkodásra a magyar fővárosba érkezett, hogy mint az osztrák külügyek új irányítója, bemutatkozzék az illetékes magyar politikai köröknek és hogy eszmecsere folytasson a napirenden levő politikai kérdésekről, amelyek Európát foglalkoztatják és amelyek Ausztriát és Magyarországot egyaránt érintik. Politikai körökben hangsúlyozták, hogy megelégedéssel veszik tudomásul: A két ország közötti évek óta fennálló őszinte és bensőséges baráti viszony és együttműködés eredményesnek bizonyult. A magyar-osztrák megbeszélések új biztosítékul szolgálnak ama őszinte törekvéseknek, amelyeknek célja a két dunai állam békés együttműködésének további fenntartása, a konfliktusok kiküszöbölése és a békés együttműködés alapjainak megteremtése. Az osztrák külügyi államtitkár látogatása egyébként kapcsolatban áll azzal a hármassz. teri találkozással is, amelyre a márciusi római pótjegyzőkönyv alapján kerül sor és amely november 11-én és 12-én történik meg az osztrák, magyar és olasz külügyminiszterek részvételével.

Az osztrák külügyi államtitkár kedd délután fogadta az osztrák kolónia tagjait és megleghangú beszédében főképpen azt hangsúlyozta, hogy a Magyarország területén élő osztrákok tulajdonképpen nem élnek idegenben és minden törekvésük a két állam közötti szoros kulturális és gazdasági kapcsolatok további kimélyítését szolgálhatja csupán.

„Örökösök hajója“ indul Constanta-ból Amerikába

București-ből jelentik: A közeli napokban különhajó indul a constantai kikötőből Amerika felé. A hajón összesen 28 utas lesz, mind egy család tagjai. Az illető család nemrégiben hírt kapott arról, hogy az Egyesült-Államokban egy rokonuk meghalt és sokmillió dollárt hagyott hátra. A család tagjai — a költségek csökkentése céljából — hajót béreltek és együtt utaznak Amerikába az örökségi harc megindítására. Az örökség állítólag 4 milliárd leit tesz ki.

Göbbels beszéde az álszemérem ellen

Berlinből jelentik: Göbbels birodalmi propagandaminiszter kihallgatáson fogadta a színházak vezetőit és hangsúlyozta, hogy végre szembe kell nézniük azzal az álszemérmeskedéssel, amely minden erotikát száműzni kíván a német színpadról. Idézte Mária Terézia egyik miniszterének mondását: „Felség, a esőkolódzást sohasem tudja betiltani...” — és ezzel kapcsolatosan kifejtette, hogy az ifjúságot egészségtelen tévutakra kényszerítik az álszemérmeskedéssel. Végül kérte a vezetőket, hogy ne tekintse magát hivatalnoknak, hanem szívvel-lelkel szolgálja a művészetet.

Szovjetellenes politikát kezd Anglia

Londonból jelentik: A Star jelentése szerint Ribbentrop, a német birodalom új londoni nagyköveteinek szovjetellenes nyilatkozata igen jó hatást váltott ki az angol külügyi kormány körében. A nyilatkozat megnyerte a külügyi hivatal tetszését, már csak azért is — írja a lap — mert az angol diplomácia újabb ismét teljesen a szovjetellenes politika vizeire tért át. Anglia úgy véli, hogy a szovjet már nem fontos tényezője az európai politikának és nem nyújthat semmiféle biztosítékot Nyugat-Európa békéjéért. Remélik, hogy a francia diplomáciát is sikerül olyamódon bejolyosítani, hogy a francia-szovjet egyezményt a jelentéktelenségig lényegtelenítsék.

Fizessen elő az „Aradi Közlöny“-re!

APRÓHIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés **20 lei.** Minden további ára 10 szóig csupán **20 lei.** Minden további szó 2 lei. Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. Telefon: 151. Főkiadóhivatal: Bulevardul Regele Ferdinand 4.

ALKALMAZÁS

Pénztárnoknő, huszezer lei ovadékkal felvetetik. Cim a kiadóban. 5188

Diplomás övönő, perfekt német, zongora, állást keres uri családnál. Cim a kiadóban. 5192

Házvezetőnőnek, anyahelyettesnek mennék, jól főzős, varrók. Cim a kiadóban. 5193

TIMISOARAI részvénytársaság keres 25-30 éves fiatal embert, kereskedelmi érettségivel, román, magyar, német nyelvtudással. Csakis jó munkaeurók ajánlatát kérjük. „Önálló munkaeuró” jellegére a kiadóhivatalba. Gabonaszakmabeliek előnyben. 5131

LAKÁS

Elegánsan bútorozott szoba fürdőszoba használattal és teljes ellátással. Ariembernek kiadó. Str. Cișpan 6., I. em. 5185

Két szoba, elő- és fürdőszobás lakás december 1-re kiadó, esetleg garzon lakásnak is. Iosif Vulcan 15. 5189

VÉTEL ÉS ELADÁS

Singer varrógép sülyesztés, allg használt és egy kisebb harmonium előadó. Str. Oltuz 111. 5178

Haláleset, elutazás, költözködésből kifizetendő veszek készpénzért ócska bútorokat, ruhaneműeket, restműveket, könyveket, szőnyeget, ágyneműt, matracokat, hangszereket, makulaura-papírt, csokvasat, padlásholmit stb. Vidékre is megyek. Címeket a kiadóba, vagy lakásomra, Str. Theodor Costea 10. 4901

Eladó valódi perzsabunda jutányosan. Cim a kiadóban. 4427

ELADÓK békebeli német márkát. Cim a kiadóban. 5191

Epítettök, majom, magtar, garaj es kocsiszintulajdonosok figyelmébe! 20/26 os 4 es 9 méteres es más méretű elsőrendű metszett faanyagok. 220/300 cm-es bejárókapuk, faonvasablakok, szellőzőrácsok, vastartók, talajtörővasak és sinek a Patria fűrészüzem bontásából Caiea Racnei 18-20. alatt olcsón beszerezhetőek. 5190

TELJESEN ÚJ dióbedlő, tölgy urisza, ba, nutria, vakond, oposum bundák, szőnyegek, varrógépek. Comisio, Dacia mellett. 5116

Villany-szerelés és azok javítása Villany-műszerek és azok javítása Villany-csillárok és azok javítása Villany-gépek és azok javítása Villany-szerelési anyagok raktára

NAVRÁDI,
Arad Str. Metianu. 982

TISZTA MOSOTI RONGYOT gépek tisztítására kisebb tételben keresünk megvételre. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 100

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

SZERDA, OKTÓBER 28.

București. 6.30: Ritmikus torna, rádióhírek, gramofonlemez, háztartási és gyógyászati tanácsok 13.00: Időjelzés, vizállás, kulturális hírek, sport. 13.10: Hangverseny. 14.10: Időjelzés, tőzsde, hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.00: Utolsó hírek. 18.00: A Motol zenekar hangversenye Al. Bojenescu énekével. 19.00: Időjelzés időjárás, gabonatőzsde, aktualitások. 19.15: A hangverseny folytatása. 19.50: Rádiógyerekek. 20.15: Csehszlovák est, Janitzki Ivana csehszlovák dalokat énekel. 20.40: Közvetítés Prágából. Az ottani hangversenyek hangversenye 23.45: Hírek a külföld számára. 23.55: Hírek.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 8.20: Étrend. 11.00: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 13.00: Déli harangszó. 13.05: Gerő Márta zongorázik. 13.45: Hírek 2.00-3.20: Hanglemezek. Közben kb. 2.20: Időjelzés, 3.40: Hírek, étrend. 5.15: A rádió diákfőelőjárja. 6.00: A Budapesti Főszékesegyház templom Kamarakórusának műsora. 7.20: A rádió szalonzenekara. 8.40: Közvetítés a Nemzeti Színházról. 11.45: Schmidt hauer Lajos orgonahangversenye. Éjeli 13.05: Hírek.

Budapest II. 6.00-7.15: Hanglemezek. 7.20-7.50: Olasz nyelvoktatás. 7.55-8.25: A Kálmán-körte és rokonsága. 8.50-10.20: Postászenekar. 10.15-10.30: Hírek. 10.35-11.25: Cigányzenekar.

Praga. 7.45: Ünnepi műsor a csehszlovák állam megalakulásának évfordulóján. 10.10: II. Carol király megérkezési ünnepségének közvetítése. — 10.45: Népszerű cseh zene. 11.55: Hazafias énekek. 12.45: A lakosság hódolata II. Carol király előtt. Közvetítés. 13.05: A prágai helyőrség díszszemléje a parlament előtti téren. 14.30: Kok-zenekar. 19: Ünnepi műsor az

államünnep alkalmából. 20.15: Román barátaink üdvözlése. Utána: Román dalok. 21: Hangverseny. 22: Róport a prágai vár spanyol terméből. II. Carol román király és Benes elnök üdvözlése.

Belgrád. 13.00: Rádiózenekar 2 15: Dalok. 6.20: Románok. 7.10: Könyvü zene. 8.50: Rádiózenekar. 9.25: Gramofon. 9.30: Vidám óra. 10.30: Táncclemezek. 11.20: Kamarazene.

CSÜTÖRTÖK, OKTÓBER 29.

București. 6.30: Ritmikus torna, rádióhírek, gramofonlemez, háztartási és gyógyászati tanácsok 13.00: Időjelzés, vizállás, kulturális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Időjelzés, vizállás, tőzsde, hírek. 14.30: Vegyes zene. 15.00: Utolsó hírek. 18: A rádiózenekar hangversenye. Nyitányok és keringők. 19.00: Időjelzés, gabonatőzsde aktualitások, utána a hangverseny folytatása. 20.20: Török zene. 21.00: G. Folescu román zeneszerzők műveiből énekel. 21.20: Felolvasás. 21.35: Szimfonikus zene. 22.30: Hírek, sport. 22.45: Zongorahangverseny. 23.20: Motol zenekar 23.45: Hírek a külföld számára. 23.55 hírek.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 8.20: Étrend. 11: Hírek. 11.20: Hogy kezdődött Ausztrália szerepe a történelemben. 11.45: Orvostörténelmi furcsaságok. (Felolvasás.) 13: Déli harangszó. 13.05: A rádió szalonzenekara. Közben kb. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés. 14.30: Balalajkazenekar. 15.40: Hírek, étrend. 17.15: Náday Pál előadása. 17.45: Pontos időjelzés. hírek. 18: Cigányzenekar 19: Gazdasági tanácsadó 19.15: Gerhard Hüsch énekel a magyar-német művészcseré keretében. 19.50: A franciaországi magyar telepek. 20.20: Hanglemezek. 21.10: Kisebbségi magyar írók estje. 23.15: Hírek. 23.35: Zenekari hangverseny. 1.05: Hírek.

Budapest II. 19.20-19.45: Angol nyelvoktatás. 21.15-21.30: Hírek. 21.35-22.35: Új Magyar Vonóségyes. 22.40-23.40: Táncclemezek.